

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Finanční situace podniků v zemědělství

Financial situation of companies in agriculture

Marta Janatová

Plzeň 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Finanční situace podniků v zemědělství“

vypracoval/a samostatně pod odborným dohledem vedoucí/vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v přiložené bibliografii.

Plzeň dne 22. dubna 2024

v. r. *Marta Janatová*

Zásady pro vypracování práce

1. Na základě literární rešerše proveďte úvod do dané problematiky.
2. Představte zvolené odvětví a charakterizujte vybrané podniky.
3. Zhodnoťte finanční situaci zvolených podniků a posuďte ji v rámci zvoleného odvětví.
4. Uveďte závěry a shrnutí, případně uveďte dílčí doporučení.

Studijní program

Podniková ekonomika a management

Poděkování

Ráda bych poděkovala paní Ing. Veronice Komorousové, vedoucí mé bakalářské práce, za věnovaný čas a nápomocné připomínky a rady ke zlepšení práce.

Obsah

Úvod	7
1 Cíl a metodický postup	8
1.1 Cíl.....	8
1.2 Metodika	8
2 Posouzení finanční situace podniku	9
3 Finanční analýza	10
3.1 Účel finanční analýzy	10
3.2 Uživatelé finanční analýzy.....	10
3.3 Zdroje informací pro finanční analýzu	11
3.3.1 Rozvaha	11
3.3.2 Výkaz zisku a ztráty.....	14
3.3.3 Přehled o peněžních tocích	15
3.3.4 Problémy při práci s účetními výkazy	15
4 Metody finanční analýzy	17
4.1 Analýza trendů (horizontální analýza).....	17
4.2 Analýza struktury (vertikální analýza)	18
4.3 Analýza rozdílových ukazatelů.....	18
4.4 Analýza poměrových ukazatelů.....	19
4.4.1 Ukazatele likvidity	20
4.4.2 Analýza rentability.....	23
4.4.3 Ukazatele aktivity (řízení aktiv)	26
4.4.4 Analýza zadluženosti, majetkové a finanční struktury	28
4.5 Pyramidové soustavy ukazatelů.....	30
4.6 Souhrnné indexy hodnocení.....	31

4.6.1	Bankrotní modely (modely predikce finanční tísně)	31
4.6.2	Bonitní modely	33
5	Specifika zemědělství.....	36
6	Podniky a odvětví.....	38
7	Finanční analýza vybraných podniků a odvětví	39
7.1	Horizontální a vertikální analýza rozvah podniků	39
7.2	Horizontální a vertikální analýza výkazu zisku a ztráty	47
8	Analýza rozdílových ukazatelů.....	52
8.1	Čistý pracovní kapitál	52
9	Analýza poměrových ukazatelů.....	53
9.1	Likvidita.....	53
9.2	Rentabilita.....	56
9.3	Aktivita	57
9.4	Zadluženost.....	59
10	Pyramidové soustavy ukazatelů – Du Pont Rozklad	62
11	Souhrnné indexy hodnocení.....	64
11.1	Altmanovo Z-skóre	64
11.2	Kralickův Quicktest	65
12	Shrnutí	67
	Zhodnocení a závěr	69
	Seznam použitých zdrojů	71
	Seznam tabulek	73
	Seznam obrázků.....	75
	Seznam zkratk.....	76
	Seznam příloh.....	77
	Přílohy	

Abstrakt

Abstract

Úvod

Jako téma této bakalářské práce byla zvolena finanční situace podniků v zemědělství. V posledních pěti letech ve světě panovaly události, které velmi silně ovlivnily mnohá odvětví. Zjistit, zda se tyto události projeví na finanční situaci podniků právě v zemědělství, je částečně i cílem této práce.

Posuzovat finanční situaci podniků lze mnohými způsoby, nástroje finanční analýzy jsou pouze některými z nich. Pro každý podnik je důležité pravidelně kontrolovat, jak je na tom v různých oblastech své ekonomické činnosti, hledat příčiny již existujících problémů a zároveň odhalovat potenciální rizika, která by mohla ohrozit činnost podniku v budoucnu. Podnik díky poznatkům z takovéto analýzy může činit lepší rozhodnutí například v oblasti řízení nákladů a celkově optimalizovat celý svůj chod. Zkoumané oblasti jsou také důležité z hlediska různých zainteresovaných stran, jako jsou investoři či vlastníci. Často podniky své investice financují bankovními úvěry, a právě i bance slouží různé ukazatele finanční analýzy pro vyhodnocení, zda úvěr poskytnout, či ne. Odvětví zemědělství bylo vybráno pro svou častou přítomnost v každodenním životě, ať už se jedná o výskyt obhospodařované půdy v okolí, či potraviny tuzemského původu.

1 Cíl a metodický postup

Obsahem této kapitoly je definování cíle práce a metodického postupu, který bude použit při jejím vypracování.

1.1 Cíl

Cílem této práce je zhodnotit celkovou finanční situaci vybraných zemědělských podniků v letech 2019 až 2022 pomocí nástrojů finanční analýzy, a s ohledem na výsledky navrhnout případná opatření ke zlepšení situace. Zhodnocení bude provedeno částečně na základě doporučených hodnot pro jednotlivé ukazatele, mezi samotnými podniky a ve srovnání s celým odvětvím dle údajů dostupných na webových stránkách MPO.

1.2 Metodika

Práce bude rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Prvotním krokem zpracování této práce je výběr odvětví a podniků, která budou podrobena analýze. Následně bude provedena literární rešerše a zhodnocení postavení různých autorů k dané problematice. Na základě získaných poznatků z odborné literatury a publikací bude zpracována část praktická. Praktická část bude uvedena stručnou charakteristikou odvětví a vybraných podniků, a dále také faktory, které ovlivňují ekonomickou situaci podniků v něm. Pro praktickou část je nutné získat veškerá data nutná k výpočtu vybraných ukazatelů finanční analýzy, která budou v závěru hodnocena. Primárním zdrojem pro zpracování analýzy budou účetní výkazy dostupné ve veřejném rejstříku. K dosažení cíle bude nutné vypočítat a analyzovat jednotlivé ukazatele za vybrané roky s pomocí údajů primárně z rozvah a výkazů zisku a ztráty. Všechny nutné výpočty budou prováděny v tabulkovém procesoru MS Excel. Sestaveny budou i vybrané souhrnné modely hodnocení, podle jejichž kritérií budou podniky také hodnoceny. Výsledky analýzy vybraných podniků budou komparovány mezi sebou a se situací v celém odvětví, zejména s informacemi zveřejňovanými MPO. Sestavením časových řad bude sledován i vývoj ukazatelů v čase a budou zohledňovány, zda případné výkyvy souvisí s událostmi ve světě. Na závěr budou vytyčeny silné a slabé stránky jednotlivých podniků, a nakonec celkové zhodnocení jejich finanční situace. V případě nepříznivých výsledků budou doporučena opatření ke zlepšení situace.

2 Posouzení finanční situace podniku

Různé publikace uvádějí různé názory na to, jak určit, zda je firma finančně zdravá či nikoliv. Někteří jsou toho názoru, že finančně zdravá firma není v bankrotní situaci (resp. platební neschopnosti). Dále, například z pohledu finančního reportingu je důležité, jestli má společnost šanci dalšího fungování (předpoklad dalšího trvání účetní jednotky závisí nejen na finanční situaci, ale i jiných faktorech, proto i finančně zdravá společnost nemusí splňovat předpoklad dalšího trvání kvůli například válce, přírodním katastrofám, prostému rozhodnutí o ukončení činnosti, legislativnímu rámci) (Brabenec, 2022)

(Grünwald & Holečková 2009, s. 23) uvádějí: „*Úroveň finančního zdraví je dána mírou odolnosti financí podniku vůči provozním rizikům za dané finanční situace.*“ Dále na téže straně pokračují: „*Finanční zdraví je syntézou hodnocení jednotlivých aspektů kvality finančního podniku, k nimž patří:*

- *rentabilita vlastního kapitálu*
- *krátkodobá likvidita*
- *dlouhodobá solventnost a finanční stabilita.*“

Dle (Mařík a kol., 2018, s. 116-117) jsou základními oblastmi, na které by se měl finanční analytik při posuzování finanční situace podniku zaměřit, následující:

- stav majetkové a finanční struktury podniku a do jaké míry se shoduje anebo odlišuje od podobných podniků, důvody těchto odlišností,
- tendence projevující se ve struktuře aktiv a v použitých zdrojích,
- míra likvidity podniku a dlouhodobé finanční rovnováhy,
- příznaky možných poruch v koloběhu finančních prostředků a jejich závažnost,
- výnosnost podniku jako celku a výnosnost z hlediska vlastníků (akcionářů), faktory mající vliv na výnosnost a její vývoj,
- souhrnný závěr vyplývající z předchozích bodů, tedy celková finanční situace podniku.

Pro posouzení těchto oblastí slouží nástroje finanční analýzy, kterými se v následující kapitole bude tato práce zabývat.

3 Finanční analýza

Finanční analýza patří mezi základní dovednosti finančního manažera. Lze ji chápat jako určitý rozbor různých oblastí podniku, jako například výsledek hospodaření (VH), zadluženost podniku či jeho předpoklad pro existenci v budoucnu. (Šiman & Petera, 2010)

3.1 Účel finanční analýzy

Hlavním účelem finanční analýzy je poskytnout informace ke zhodnocení finanční situace podniku. Představuje důležitý element pro řízení a rozhodování podniku, neboť pomáhá zjistit, zda má podnik vhodnou kapitálovou strukturu, zda je schopný splácet své závazky včas, zda nedochází k neefektivnímu využití aktiv podniku a jiné. Díky těmto podkladům jsou manažeři schopni činit budoucí rozhodnutí o různých záležitostech, jako například rozdělování zisku nebo investování volných prostředků. (Knápková a kol., 2017)

3.2 Uživatelé finanční analýzy

Obecně by se dalo uživatele finanční analýzy rozdělit do dvou skupin – vlastní podnik a konkurence daného podniku. (Kalouda, 2017)

Grünwald & Holečková (2009) rozdělují finanční analýzu dle toho, kdo ji provádí a potřebuje, na interní a externí. Uživateli informací finanční analýzy jsou například manažeři, investoři, banky, stát a konkurenti. Všichni tyto uživatelé potřebují vědomosti z finanční analýzy pro řízení.

Externími uživateli jsou například banky a investoři, odběratelé a dodavatelé, zaměstnanci, konkurence a stát, mezi interní uživatele se řadí majitelé a manažeři. (Šiman & Petera, 2010)

Uživatelem finanční analýzy může být obecně jakákoliv osoba či organizace, která má z nějakého důvodu zájem o tyto informace o podniku. Nejčastějším důvodem takového zájmu je přímý finanční zájem na podniku. Například pro stát představují firmy příjmy do rozpočtu, z toho důvodu jej logicky zajímá, zda firma postupuje dle stanovené legislativy, a také jak do budoucna nastavovat podnikatelské prostředí. Společnost, resp. pracovníci, kteří mají za úkol zajišťování chodu společnosti, ji mohou pomoci těchto

informací efektivně řídit. Pro věřitele, kteří již do společnosti své prostředky za účelem zhodnocení vložili, či potenciální věřitele, kteří o svěřeni svých zdrojů teprve uvažují, představuje důležitý prvek pro kontrolu plnění závazků a při rozhodování o budoucích investicích. Podobné platí i pro vlastníky, neboť ti také vložili do společnosti své zdroje očekávajíc jejich zhodnocení. (Brabenec, 2022)

3.3 Zdroje informací pro finanční analýzu

Pro finanční analýzu se nejčastěji používají údaje z finančních výkazů podniku. Finanční výkazy lze dělit na dvě skupiny, finanční a vnitropodnikové. Finanční výkazy jsou veřejně dostupné na internetu, neboť je firma povinna je zveřejňovat alespoň jednou za rok, a slouží primárně externím uživatelům. Tyto výkazy poskytují přehled o struktuře aktiv a pasiv, tvorbě a užití výsledku hospodaření nebo také o peněžních tocích. Vnitropodnikové účetní výkazy se sestavují dle potřeb každého podniku, tedy nemají žádnou zákonem danou formu. Jsou sestavovány častěji než výkazy finanční, a právě takovéto vytváření podrobných časových řad může zvýšit přesnost výsledků finanční analýzy a eliminovat riziko odchylek od skutečnosti. (Růčková, 2021)

Mimo níže uvedené zdroje existují i doplňující zdroje dat, jako například měsíční reporting podniku, interní výkaz zisku a ztráty ve struktuře analytických účtů, finanční plán apod. (Šiman & Petera, 2010)

3.3.1 Rozvaha

Rozvaha neboli bilance představuje přehled o majetkové struktuře podniku a zdrojích, ze kterých je tento majetek financován. Sestavuje se vždy k určitému datu a musí platit tzv. bilanční rovnice, tedy aktiva se musí rovnat pasivům. (Knápková a kol., 2017)

Aktiva představují prostředky, které byly do podniku v minulosti vloženy za účelem určitého ekonomického efektu. Dělí se do tří základních skupin, a to na stálá aktiva (dlouhodobý majetek), krátkodobý oběžný majetek a přechodná aktiva (časové rozlišení). Dluhy jsou chápány jako veškeré současné závazky podniku, které v budoucnu sníží ekonomický efekt aktiv zapojených do podnikové činnosti. (Vochozka a kol., 2020)

V níže uvedené tabulce jsou znázorněna aktiva, která jsou specifická pro odvětví zemědělství, v následující tabulce je zjednodušeně znázorněno, jak jsou zakomponována do rozvahy.

Tabulka 1: Klasifikace aktiv specifických pro zemědělství

Dlouhodobá aktiva	Živočišná výroba dospělá zvířata – základní stáda, dospělá zvířata k hospodářskému užívání
	Rostlinná výroba trvalé porosty
Oběžná aktiva	Živočišná výroba mladá zvířata a dospělá chovná zvířata nezařazená do dlouhodobých aktiv
	Rostlinná výroba nedokončená rostlinná výroby

Zdroj: Dvořáková (2017)

Nejčastěji se sestavuje k poslednímu dni každého roku, případně za nějaké kratší období. Podává informace o tom, v jakých konkrétních druzích je majetek kategorizován, o způsobu jeho ocenění, opotřebení, obratu, a zda je jeho skladba optimální. Dalšími základními oblastmi rozvahy jsou zdroje financování, kde se zpravidla nejvíce pozornosti udílí rozdělení zdrojů na vlastní a cizí a jejich strukturu, a v neposlední řadě o celkové finanční situaci podniku, kde můžeme sledovat výsledek hospodaření a jeho rozdělení, platební schopnost podniku a podobné. Stav všech položek v rozvaze je uveden na základě historických cen, proto je při analyzování vypovídací schopnost dat o dynamice společnosti slabá. Tento problém se dá částečně minimalizovat řazením dat do časové řady. Jiným úskalím při analýze rozvahy je také fakt, že nepracuje s časovou hodnotou peněz, a tedy nebere ohled na vnější faktory, které mohou silně ovlivnit hodnoty některých položek. Proto se pro určení realistické hodnoty některých položek používá různých odhadů, jako například skutečná kvalita stálých aktiv a jiné. (Růčková, 2021)

V následující tabulce je znázorněna struktura rozvahy obsahující položky specifické pro zemědělství.

Tabulka 2: Zjednodušená struktura rozvahy zahrnující položky specifické pro zemědělství

Aktiva			Pasiva	
Označení položky	Název položky	Poznámka/ číslo účtu	Označení položky	Název položky
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál		A.	Vlastní kapitál
B.	Dlouhodobý majetek		A.I.	Základní kapitál
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek		A.II.	Ážio a kapitálové fondy
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek		A.III.	Fondy ze zisku
B.II.4.1.	Pěstitelské celky trvalých porostů	025	A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let
B.II.4.2.	Dospělá zvířata v dlouhodobém majetku	026	A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období
B.III.3.	Dlouhodobý finanční majetek		B.	Rezervy
C.	Oběžná aktiva		C.	Závazky
C.I.	Zásoby		C.I.	Dlouhodobé závazky
C.I.2.	Nedokončená výroba a polotovary	Rostlinná výroba/121	C.II.	Krátkodobé závazky
C.I.4	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	124		
C.II.	Pohledávky		D.	Časové rozlišení
C.III.	Krátkodobý finanční majetek			
C.IV.	Peněžní prostředky			
D.	Časové rozlišení			

Zdroj: Dvořáková (2017)

3.3.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty (VZZ) shrnuje informace o dosavadním hospodaření firmy jak pro interní, tak i externí uživatele. Smyslem výkazu je poskytnout přehled o výši výsledku hospodaření (proto často nazýván výsledovka), jeho jednotlivých složkách a způsobu tvorby. (Dluhošová a kol., 2021) Posuzuje schopnost podniku zhodnocovat vložený kapitál. Ve výroční zprávě bývá považován za ještě významnější než rozvaha, která je považována za jakousi páteř účetnictví. Je založen na principu věcné a časové souvislosti, tzn. že všechny operace musí být zaznamenány v tom období, ke kterému se vztahují, ať už došlo k peněžnímu příjmu/výdaji či nikoliv. Struktura výkazu zisku a ztráty je stupňovitého tvaru, který rozlišuje několik typů výsledku hospodaření. (Grünwald & Holečková, 2009)

Výnosy představují určité peněžní vyjádření výstupů nebo výkonů, které se váží s prodejem výrobků, zboží či služeb podniku. Náklady je možné vyjádřit jako spotřebu zdrojů podniku v peněžních jednotkách nutnou k zabezpečení chodu firmy. Spotřebou zdrojů se míní například úbytek zásob nebo opotřebení majetku, ale také přírůstek závazků (například náklady na mzdy či využití služeb dodavatelů). Podstatným bodem je nutnost přiřazování nákladů k těm výnosům, se kterými věcně a časově souvisí. To má vliv na různé položky výkazu, zejména na aktivace a změnu stavu zásob vlastní činnosti. (Dluhošová a kol., 2021)

Účetní politika společnosti, tedy způsob odepisování, tvorby a čerpání rezerv, mají zásadní vliv na vykazování výsledku hospodaření. I oceňování zásob v jednotlivých letech se do výsledku hospodaření promítá. (Mařík a kol., 2018)

Struktura výkazu zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty lze sestavovat ve dvou formách, dle druhového a dle účelového třídění nákladů a výnosů. Druhové členění nákladů neposkytuje detailní informace o účelu vynaložení nákladů, nýbrž celkovou výši nákladů vynaložených na jednu širší kategorii. Vidět se tak dá například celková výše mzdových nákladů, ale již ne v jaké výši byly mzdové náklady výrobních pracovníků a v jaké mzdy například pomocných pracovníků. Účelové členění se naopak zaměřuje na příčinu vzniku nákladů, k jakým objektům či osobám se vztahují. Náklady členěné dle účelu jsou mimo jiné náklady na prodej, odbyt, či správní režie. (Landa, 2008)

3.3.3 Přehled o peněžních tocích

Výkaz cash flow již na rozdíl od výše uvedených výkazů není sestavován na akruálním principu, nýbrž na peněžní bázi. Poskytuje tak lepší informace o peněžních tocích, které byly účetní jednotkou skutečně za dané období vygenerovány, z jakých činností účetní jednotce plynuly tržby a jaké činnosti naopak vyžadovaly vynaložení prostředků. (Strouhal a kol., 2016) Zkráceně řečeno, jde o přehled o přírůstcích a úbytcích peněžních prostředků firmy. Obsahem výkazu jsou jak samotné peněžní prostředky, tak i jejich ekvivalenty jako například ceniny, peněžní prostředky na bankovním účtu i jeho přečerpání.

Obsah výkazu lze členit na peněžní toky z:

- provozních činností, tedy činností, které jsou podstatou činnosti podniku a nelze je zařadit do činností investičních nebo finančních;
- investiční činností, kde se jedná o nákup a prodej dlouhodobého hmotného majetku či činnosti svázány s poskytováním půjček a podobné;
- finančních činností, při kterých dochází ke změně výše či struktury ve vlastním kapitálu a závazcích. (Landa, 2008)

Pro sestavení výkazu existují dvě metody – přímá a nepřímá. Při vykazování peněžních toků z investiční a finanční činnosti se standardně používá metoda přímá, kdežto při vykazování peněžních toků z činnosti provozní má účetní jednotka při sestavování na výběr. Nepřímá metoda spočívá v úpravě výsledku hospodaření před zdaněním o položky jako:

- nepeněžní operace jako například odpisy, nepeněžní, neboť ve skutečnosti nedošlo k výdaji prostředků,
- změny stavu pohledávek, zásob a krátkodobých závazků,

položky náležící do investiční a finanční činnosti. (Strouhal a kol., 2016)

3.3.4 Problémy při práci s účetními výkazy

Jedním z problémů finanční analýzy se týká právě účetních výkazů. Existuje několik faktorů, které zhoršují jejich vypovídací schopnost. V případě omezení se pouze na českou legislativu představuje významný problém **oceňování majetku v historických cenách**. Toto oceňování ignoruje změny tržních cen majetku, změny kupní síly peněžní

jednotky, a tak zkresluje výsledek hospodaření běžného roku. Na zmíněné oceňování navazuje problém inflace a jejího vlivu na jednotlivé výkazy. Největší vliv má **inflace** na dlouhodobý hmotný majetek, respektive vyjadřování jeho hodnoty. Pokud mají podniky starší, již plně odepsaný dlouhodobý majetek, může dojít k situaci, kdy budou vykazovat až nereálně vysoký zisk. V takovém případě by pro účely zachování majetkové podstaty firmy a její reprodukční schopnosti měl podnik část tohoto zisku uložit pro nevyhnutelnou budoucí obnovu. K dalším z problémů účetních výkazů mimo jiné patří **nejasné vymezení majetkové a kapitálové struktury**. Pokud podnik financuje některý svůj majetek leasingem či si dlouhodobě pronajímá výrobní prostory, nevykazuje je v aktivech, a to může vést ke zkreslení ukazatelů aktivity, jelikož závazky z leasingu ani závazky z aktivace dlouhodobého pronájmu nepatří do cizích zdrojů podniku. Pro zvýšení přesnosti prováděné analýzy by měl proto podnik jednak leasingové závazky a závazky z aktivace dlouhodobého pronájmu zařadit k celkovým závazkům, jednak majetek takto financován zařadit pro účely výpočtu k majetku podniku. (Knápková a kol., 2017; Růčková, 2021)

4 Metody finanční analýzy

V praxi se historickým vývojem standardizovaly určité metody, které jsou díky své jednoduchosti nejčastěji používané. (Knápková a kol., 2017) Tyto metody nejsou zákonem nijak upravovány jako je to například u jednotných standardů finančního účetnictví nebo daňové problematiky, proto se často může terminologie v různých publikacích lišit či naopak slévat do jednoho. (Grünwald & Holečková, 2009)

4.1 Analýza trendů (horizontální analýza)

Při provádění horizontální analýzy sledujeme změny souhrnných ukazatelů v čase. Je tak možné vidět, jak probíhaly změny v těchto ukazatelích a určit dlouhodobé tendence významných finančních položek, jako například zisk, náklady, aktiva, pasiva a další. (Dluhošová a kol., 2021) Pro dobrou vypovídací schopnost výsledků analýzy je nutné, aby byly vytvářeny dostatečně dlouhé časové řady. (Růčková, 2021)

Výpočet se provádí velmi jednoduše, a to rozdílem hodnot jednotlivých ukazatelů za určité období. Výsledek vychází v absolutní výši, ale lze jej vyjádřit i ve výši relativní, což značně usnadňuje například mezipodnikové srovnání. V relativní výši se změna spočítá podílem absolutní výše změny ukazatele a výše sledovaného ukazatele, násobenou stem. Jak absolutní, tak relativní vyjádření mají svůj význam, ale pouze dohromady nám mohou poskytnout řádné pochopení daných změn. Záleží také na velikosti položky, vysoká procentní změna velké rozdílové položky má mnohem větší význam než ta samá změna u položky malé. Je vhodné též dodat, že v horizontální analýze lze sledovat nejen změny ukazatelů v za sebou jdoucích obdobích, ale i v obdobích bezprostředně na sebe nenavazujících. (Brabenec, 2022)

Na změny jednotlivých ukazatelů má vliv mnoho různých faktorů, jako například legislativní změny daní, nová konkurence na trhu, snížení či zvýšení poptávky, změna situace na kapitálovém trhu či zvýšení cen vstupů, proto je důležité, aby finanční analytik dbal na tyto skutečnosti a bral je v úvahu při hodnocení výsledků. Výsledky je možné znázornit přehledně ve sloupcovém grafu, umožňující stručné a ilustrativní pochopení změn. (Sedláček, 2011)

4.2 Analýza struktury (vertikální analýza)

Vertikální analýzou rozumíme vyjádření procentního podílu jednotlivých položek účetních výkazů ke volně zvolené základně (nejčastěji aktiva, pasiva, tržby, nebo celkové náklady či výnosy), která tvoří 100 %. Provádí se na rozdíl od horizontální analýzy pouze za jedno zvolené období. Srovnávání výsledků jednotlivých období je ovšem možné a užitečné. Vertikální analýzou rozvahových položek zjišťujeme podíl jednotlivých skupin majetku či zdrojů financování na celkových aktivech, respektive pasivech. Pokud je to potřeba, lze pro větší detail analyzovat i užší skupiny agregovaných položek. Vertikální analýzu lze aplikovat i na výkaz zisku a ztráty, kde se obdobně jako u rozvahy zjišťuje podíl jednotlivých složek na celkových výnosech. (Brabenec, 2022) Jednou z předností vertikální analýzy je její nezávislost na meziroční inflaci, a tedy možnost srovnávat mezi sebou výsledky analýzy za jednotlivé roky. (Sedláček, 2011)

Při interpretaci vertikální analýzy obecně platí, že poměr jednotlivých složek oběžného majetku na celkovém majetku by se neměl zvyšovat. Dále také poměr dlouhodobého majetku na celkovém majetku by neměl být vyšší než poměr dlouhodobého kapitálu na celkovém kapitálu. Mimo jiné není dobré, aby poměr nerozděleného zisku na vlastním kapitálu v dlouhodobém horizontu klesal. (Šiman & Petera, 2010)

4.3 Analýza rozdílových ukazatelů

Rozdílové ukazatele, často označované jako fondy finančních prostředků, jsou jedním z nástrojů analýzy a řízení finanční situace podniku. (Sedláček, 2016)

Čistý pracovní kapitál (Net Working Capital)

Tento ukazatel představuje tu část krátkodobých oběžných aktiv, která je kryta dlouhodobými zdroji. (Špička, 2017) Lze na něj pohlížet ze dvou hledisek. Z manažerského hlediska a z hlediska vlastnického. Z manažerského hlediska se čistý pracovní kapitál spočítá jako rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky, tedy se stejnými údaji, jako u běžné likvidity, pouze jako rozdílový ukazatel. Jsou to ty prostředky, které by (v omezeném rozsahu) umožňovaly podniku fungovat v případě, že by musel splatit většinu nebo i všechny své krátkodobé závazky. (Růčková, 2021)

Čistý pracovní kapitál (ČPK) lze vypočítat dle následujících dvou vzorců.

$$\text{ČPK} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky}$$

nebo

$$\text{ČPK} = \text{vlastní kapitál} + \text{cizí kapitál dlouhodobý} - \text{stálá aktiva}$$

(Hrdý & Krechovská, 2016)

Čistý pracovní kapitál má velmi blízko k ukazatelům likvidity, proto se často uvádí mezi poměrovými ukazateli. Jeho kladná hodnota představuje hodnotu oběžného majetku financovaného dlouhodobým kapitálem (vlastním i cizím), a vypovídá o překapitalizování podniku. Naopak záporná hodnota značí podkapitalizování podniku a vysoké podnikatelské riziko, že bude třeba k uhrazení krátkodobých závazků prodávat dlouhodobý majetek, a tedy ohrozit podnik a jeho existenci. (Šiman & Petera, 2010)

4.4 Analýza poměrových ukazatelů

Analýza pomocí poměrových ukazatelů je nejčastěji používanou metodou pro svou jednoduchost a rychlost, se kterou mohou poskytnout obraz o základních finančních charakteristikách podniku. Nelze se však při finanční analýze zaměřovat pouze na ně, neboť pouze zachycují potenciální slabé stránky podniku, které je nutné prozkoumat hlouběji. Podstatou poměrových ukazatelů je ilustrovat pomocí podílu dvou či více absolutních ukazatelů jejich vzájemný vztah. Mohou vycházet z dat jak z rozvahy, kde pracují s veličinami k určitému datu, tak i z výkazu zisku a ztráty, kde pracují s veličinami tokovými. (Sedláček, 2011) Lze je vztahovat výhradně k jednomu výkazu, u rozvahy lze uvést jako příklad ukazatele nákladové struktury, u výkazu zisku a ztráty například podíl cizích zdrojů na celkovém kapitálu firmy, nebo lze údaje kombinovat, jako například u ukazatelů rentability kapitálu. (Dluhošová a kol., 2021) Jinak řečeno je možné je sestavovat jako podílové, jako je to v případě podílu vlastního kapitálu ke kapitálu celkovému, či jako vztahové, kdy jsou v poměřovány samostatné veličiny typu zisk k celkovým aktivům. (Sedláček, 2011)

Poměrové ukazatele nejčastěji tvoří určitou soustavu. Soustavy mohou být malé o zhruba 10 ukazatelích, ale mohou být také daleko obsáhlejší o až několik desítek ukazatelů. Rozlišují se dva typy soustav, v závislosti na způsobu jejich konstrukce. Jsou jimi pyramidová soustava, která má svůj název právě díky tvaru výsledného schématu, a paralelní soustava. Na vrcholu pyramidové soustavy se nachází určitý základní, syntetický ukazatel, který je následně rozkládán do dílčích ukazatelů. Mezi jednotlivými dílčími ukazateli existují funkční závislosti ve formě matematických rovnic, díky kterým

lze kvantitativně ohodnotit vliv, který mají tyto dílčí ukazatele na ukazatel základní. Mezi výhody takovéto soustavy patří matematická přesnost a provázanost mezi ukazateli soustavy, naopak nevýhodou se jeví nutnost použití ekonomicky obtížně interpretovatelných ukazatelů. Paralelní soustavy spočívají v kategorizaci ukazatelů podle jejich příbuznosti a způsobu interpretace. Nemají v sobě ovšem matematickou přesnost a nelze získat matematicky exaktní popis vazeb. (Dluhošová a kol., 2021)

Dle Sedláčka (2011) k již zmíněné oblíbenosti používání poměrových ukazatelů přispívá několik faktorů, kterými jsou:

- možnost provádění analýzy časového vývoje finanční situace dané firmy (tzv. trendová analýza),
- vhodné použití při porovnávání více podobných firem navzájem, tj. prostorové analýzy,
- možnost být používány jako vstupní údaje matematických modelů, které popisují závislost mezi jevy, klasifikují stavy, hodnotí rizika a poskytují předpověď budoucího vývoje.

Naopak jejich nízká schopnost objasňovat příčiny jevů je nízká.

4.4.1 Ukazatele likvidity

Jako prvním z ukazatelů je v této práci uvedena likvidita, neboť dle (Mařík a kol., 2018, s. 122) „Prvním požadavkem kladeným na vedení podniku je udržet podnik při životě. Přežití nás bude zajímat především v rámci bezprostřední budoucnosti. Umožňuje finanční zdraví podniku jeho bezprostřední přežití? Odpověď je třeba hledat především ve zkoumání **krátkodobé likvidity**.“

Pojem likvidita znamená schopnost firmy hradit své krátkodobé závazky. Pokud podnik není schopen hradit své krátkodobé závazky, nebude schopen hradit ani své závazky dlouhodobé, a neuspokojí ani své akcionáře. Existuje úzký vztah mezi krátkodobými závazky a krátkodobým majetkem, jelikož krátkodobé závazky jsou zpravidla hrazeny peněžními prostředky získanými z krátkodobého majetku. Je důležité si uvědomit, že i v případě, kdy podnik vykazuje vysoký zisk, nemusí být automaticky schopen krátkodobé závazky uhradit. Naopak podnik vykazující ztrátu může být tyto závazky schopen hradit. (Gibson, Ch. G., 2013) Jedním z úkolů finančního řízení organizace je právě zajistit průběžnou platební schopnost podniku. To samozřejmě zajímá strany, kterým má být

zaplaceno, manažery a vlastníky. Externími stakeholdery jsou například úvěrové instituce, dodavatelé, společníci, zaměstnanci, majetkově propojené osoby, a v neposlední řadě stát. Tyto kategorie vycházejí ze struktury krátkodobých závazků. (Špička, 2017)

Běžná likvidita (Current Ratio)

Tento ukazatel vypovídá o velikosti rizika, že bude podnik nelikvidní z důvodu neuhrazení krátkodobých závazků z již dostupných peněžních prostředků a krátkodobých aktiv (tedy majetku, který se během běžného provozního cyklu přemění na peněžní prostředky). (Brabenec, 2022) Standardní hodnota ukazatele říká, kolikrát musí být krátkodobá aktiva větší než krátkodobé závazky, aby nemusela být pro úhradu krátkodobých pasiv prodána některá stálá aktiva. (Kalouda, 2017)

$$\text{běžná likvidita} = \frac{\text{krátkodobá aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

(Brabenec, 2022)

Doporučená hodnota pro běžnou likviditu se uvádí kolem 2. Záleží na tom, zda si podnik zvolí strategii vysokého výnosu, v tomto případě by se měla běžná likvidita nacházet v rozmezí 1 – 1,6, či spíše nízkého rizika, při němž se běžná likvidita nachází nad hodnotou 2,5. Samozřejmě může jít podnik i cestou průměru, s likviditou v rozmezí 1,6 – 2,5. (Kislingerová a kol., 2010)

V čitateli vzorce pro výpočet běžné likvidity skrývají pod pojmem „krátkodobá aktiva“ mimo jiné zásoby, které jsou závislé na podnikovém technologickém procesu, jelikož každý podnik je jinak materiálově náročný z hlediska výroby, a také se liší ceny tohoto materiálu. Z tohoto důvodu se nedoporučuje běžnou likviditu využívat pro meziodvětvové srovnávání. (Grünwald & Holečková, 2009; Špička, 2017)

Pohotová likvidita

Krátkodobé dluhy musí být v době jejich splatnosti hrazeny z prostředků, které jsou na to určeny, nikoliv z již výše zmíněného prodeje hmotného majetku, který by mohl ohrozit budoucí vývoj. Pohotová likvidita eliminuje hlavní nedostatek běžné likvidity, což je fakt, že často nelze veškerá oběžná aktiva rychle přeměnit na peněžní prostředky. Některé zásoby mohou být pro výrobu nepoužitelné, ale zároveň také neprodejné. Ve zkratce tento ukazatel nezohledňuje strukturu oběžných aktiv z hlediska jejich likvidity. Ukazatel pohotové likvidity oproti ukazateli běžné likvidity z oběžných aktiv vyřazuje zásoby, a započítává tak pouze pohotové prostředky jako jsou například pokladní hotovost, peníze v bance, obchodovatelné cenné papíry a podobné. (Dluhošová a kol., 2021) Zároveň odstraněním zásob z výpočtu je možné používat pohotovou likviditu i meziodvětvovému srovnávání. (Špička, 2017)

Pohotovou likviditu lze vypočítat dle následujícího vzorce:

$$\text{pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Není na škodu při analyzování zkoumat poměr mezi běžnou a pohotovou likviditou. Například pokud má pohotová likvidita výrazně nižší hodnotu, poukazuje to na nadměrnou váhu zásob v rozvaze firmy. Obecně by hodnota tohoto ukazatele dle různé literatury neměla dosahovat méně než 1. (Sedláček, 2011)

Do roku 2015 se pro výpočet krátkodobých závazků sčítaly krátkodobé závazky, krátkodobé bankovní úvěry a krátkodobé finanční výpomoci. (Špička, 2017) Položka „krátkodobý bankovní úvěr“ má tendenci být v České republice poskytována pro dlouhodobé potřeby (například revolvingový krátkodobý bankovní úvěr). Často tento úvěr zastupuje dlouhodobý úvěr, který je podnikům z nějakého důvodu nedostupný. Jako opravdové krátkodobé dluhy se chovají potom chovají jen krátkodobé závazky a pouze některé krátkodobé bankovní úvěry, jako například kontokorentní úvěr. Toto ovšem nebylo možné z rozvahy zjistit, proto se pro vyhnutí problematickým vlastnostem těchto ukazatelů spíše doporučovalo nahradit je ukazatelem krytí zásob pracovním kapitálem (u běžné likvidity), a ukazatelem provozní pohotové likvidity (u likvidity pohotové). (Grünwald & Holečková, 2009) Od roku 2016 jsou již tyto položky v rozvaze rozlišeny, což tento problém víceméně odstraňuje. (Špička, 2017)

Provozní pohotová likvidita

Jediným rozdílem mezi tímto ukazatelem a klasickou pohotovou likviditou je, že krátkodobé závazky ve jmenovateli nezahrnují bankovní úvěry a finanční výpomoci. Takto upravené krátkodobé závazky lze také použít i u ostatních ukazatelů likvidity, přičemž by pak takovýto ukazatel vyjadřoval provozní riziko vyplývající z platební morálky u dodavatelsko-odběratelských vztahů. (Špička, 2017)

Provozní pohotová likvidita

$$= \frac{\text{krátkodobé pohledávky} + \text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Grünwald & Holečková (2009)

Okamžitá likvidita (Cash Ratio)

Okamžitá likvidita vyjadřuje schopnost podniku hradit dluhy, které jsou právě splatné. Čítatel obsahuje jak peněžní prostředky v hotovosti a na běžných účtech, tak i jejich ekvivalenty, jako například volně obchodovatelné krátkodobé cenné papíry, splatné a směnečné dluhy, a šeky. Podnik je likvidní, pokud hodnota ukazatele dosahuje minimálně 0,2. (Sedláček, 2011)

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

(Šiman & Petera, 2010)

Jelikož jsou uvedené ukazatele likvidity počítány na základě stavových položek rozvahy, likviditu podniku ukazují jen k určitému datu, což není ve většině případů k řádnému zhodnocení likvidity pro budoucí období dostačující. Proto se pro stanovování plánu budoucí likvidity často používá prognóza cash flow. (Knápková a kol., 2017)

4.4.2 Analýza rentability

Pomocí ukazatelů rentability se měří schopnost podniku vydělávat, dále také míra zhodnocení vloženého kapitálu či prodělku firmy. Ukazuje, do jaké míry došlo ke zhodnocení kapitálového vkladu, ať už vlastníků či věřitelů. Při výpočtu je proto nutné rozlišovat příslušné formy zisku, neboť například pro vlastníka je relevantní čistý zisk, ale věřitelům taková forma nic neřekne, jelikož jich se týká zisk před úroky a zdaněním. (Marinič, 2014) Rentabilita je předmětem zájmu nejen podniku samotného, ale také

akcionáře a potenciální investory, z toho důvodu bývají v praxi tyto ukazatele nejsledovanější. V čase by měly vykazovat rostoucí tendenci. (Černohorský, 2020)

Dle typu použitého kapitálu se často rozlišují tři základní ukazatele. Rentabilita aktiv (Return on Assets, ROA), rentabilita vlastního kapitálu (Return on Equity, ROE), a rentabilita dlouhodobě investovaného kapitálu (Return on Capital Employed, ROCE). Nejsou to však jediné ukazatele rentability. V praxi se často tyto ukazatele modifikují podle toho, zda se pro výpočet použije nezdaněný zisk před úhradou úroků, zisk před zdaněním a další. (Dluhošová a kol., 2021)

Právě z důvodu využití různých forem zisku pro výpočet rentability (a jiných ukazatelů) v této práci je nutné stručně si vysvětlit jejich význam a zkratky:

- **EBT** (Earnings before taxes) = zisk před zdaněním, tj. hrubý zisk;
- **EAT** (Earnings after taxes) = zisk po zdanění, tj. čistý zisk;
- **EBIT** (Earnings before interest and taxes) = zisk před úroky a zdaněním, tj. provozní zisk;
- **EBITDA** earnings before interest, tax, depreciation and amortization – zisk před úroky, zdaněním a odpisy

(Černohorský, 2020; Knápková a kol., 2017)

Jednotlivé druhy zisku jsou vhodné pro použití při různých typech analýz a srovnávání. Předností EAT je skutečnost, že vyjadřuje výši zisku, která se v podniku použije jako zdroj financování. Pro srovnání mezi různými zeměmi či období je vhodný EBT, neboť odstraňuje rozdílné daňové sazby, stejně tak EBIT, který navíc eliminuje vliv rozdílných úrokových sazeb, EBITDA k tomu odstraňuje i vliv rozdílných odpisů. (Černohorský, 2020)

Rentabilita celkového kapitálu (Return on Assets)

Anglicky Return on Assets (ve zkratce ROA), lze nazvat vrcholovým ukazatelem efektivnosti podnikání. (Šiman & Petera, 2010) Představuje výnos na celkový investovaný kapitál. Čitatel tvoří celkové výnosy všech investorů, do jmenovatele se v evropském započítává celkový kapitál, v americkém pojetí pouze ten dlouhodobý. (Mařík a kol., 2018)

Pro výpočet ROA lze použít následující vzorec:

$$ROA = \frac{EBIT \text{ (Zisk před zdaněním a nákl. úroky)}}{\text{Kapitál (aktiva)}}$$

Jelikož je k výpočtu použit nezdaněný zisk, ukazatel ROA hodnotí, jak výkonný je podnik bez toho, aniž by bral ohled na výši daňové sazby (v úvahu nebere ani kapitálovou strukturu, zisk je považován za výnos vlastního kapitálu, a za výnos cizího kapitálu považuje nákladové úroky). (Šiman & Petera, 2010)

Rentabilita vlastního kapitálu (Return on Equity)

Tímto ukazatelem rentability je možné zjistit počet peněžních jednotek výsledku hospodaření připadajících na jednu peněžní jednotku vlastního kapitálu v účetní hodnotě. Narozdíl od předchozího ukazatele se pro výpočet používá již zisk po zdanění, a to z toho důvodu, že poskytovatele vlastního kapitálu (tedy vlastníka), zajímá hlavně podíl na zisku či dividenda, které by mohl dostat. (Čižinská, 2018) Kromě samotné míry ziskovosti v podstatě také vlastníkům říká, zda je jejich kapitál využíván s takovou intenzitou, která odpovídá velikosti jejich investičního rizika. (Sedláček, 2011). Výhodou tohoto ukazatele je možnost srovnat celkovou výkonnost vlastního kapitálu s výkonností celkového, případně i cizího kapitálu. (Nývltová & Marinič, 2010)

$$ROE = \frac{\text{Zisk po zdanění (EAT)}}{\text{Vlastní kapitál}}$$

(Šiman & Petera, 2010)

Rentabilita tržeb ROS

Jindy také nazýván ziskovou marží, ukazatel rentability tržeb vyjadřuje množství čistého zisku, které připadá na jednu korounu tržeb. Doporučuje se spolu s tímto ukazatelem vyhodnocovat i obrat aktiv (jeden z ukazatelů aktivity), neboť mají tendenci se vyvíjet opačně. (Strouhal a kol., 2016) Mimo hodnotu ziskové marže může v podstatě vyjadřovat i účinnost řízení nákladů. (Šiman & Petera, 2010)

$$ROS = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Tržby}}$$

(Šiman & Petera, 2010)

Tento ukazatel se hodí i k mezipodnikovému srovnávání a srovnávání v čase. V případě, že nabývá nízké hodnoty, se jedná o chybné řízení firmy, naopak střední a vysoká úroveň svědčí o dobrém managementu a dobrém jméně firmy na trhu. (Dluhošová a kol., 2021)

4.4.3 Ukazatele aktivity (řízení aktiv)

Účelem ukazatelů aktivity je zhodnotit efektivnost hospodaření s aktivy podniku, a tím i pomáhat při řízení aktiv podniku. Ukazují, jaké jednotlivé složky kapitálu jsou vázány v určitých formách aktiv. Příliš velké množství aktiv, které již není pro podnik účelné, vytváří jen zbytečné náklady, a v opačném případě, kdy podnik nemá aktiv dostatek, ztrácí potenciální tržby. (Hrdý & Krechovská, 2016)

Ukazatele aktivity staví do poměru tržby (toková veličina) s aktivy (stavová veličina), a lze je tak vyjádřit dvěma způsoby. Jednak lze zjistit tzv. obrátkovost, tedy kolik obrátek učiní aktiva za to období, za které bylo dosaženo tržeb použitých v ukazateli (zpravidla rok). Dále se zjišťuje doba obratu, tedy jakou dobu trvá jedna obrátka (to mohou být dny, případně i roky). (Kislingerová & Hnilica, 2008)

Obrat aktiv

Obrat aktiv měří celkové využití aktiv a to, kolikrát se podniku vrátí za rok v tržbách. (Čížinská, 2018) Čím rychleji se majetek točí ve firmě, tím rychleji jedna koruna aktiv přinese co nejvyšší tržby, a to je žádoucí. Nejnižší doporučovaná hodnota tohoto ukazatele je 1, pokles pod tuto hodnotu poukazuje na příliš velkou výrobní kapacitu vůči množství produkce, které může firma prodat na trhu. (Strouhal a kol., 2016)

Obrat aktiv lze vypočítat dle následujícího vzorce:

$$\text{Obrat aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}}$$

Jako průměrné hodnoty se uvádí 1,6 – 2,9, a nadbytečný stav majetku značí jakýkoliv pokles pod 1,5. (Hrdý & Krechovská, 2016)

Doba obratu zásob

Doba obratu zásob znamená dobu, za jakou se peněžní fondy přemění přechodem přes výrobky a zboží znovu do peněžní formy. (Knápková a kol., 2017) Pokud je hodnota ukazatele vysoká, zásoby se točí rychle, přebytečných zásob je minimum a není v nich vázáno příliš mnoho kapitálu. Jelikož je pracováno se zásobami v účetních netto

hodnotách, a s tržbami v cenách tržních, může dojít k nadhodnocování ukazatele, na což je nutné nezapomínat. (Strouhal a kol., 2016)

Vzorec pro výpočet doby obratu zásob:

$$Doba\ obratu\ zásob = \frac{zásoby}{tržby / 365}$$

(Hrdý & Krechovská, 2016)

Doba obratu pohledávek

Výsledkem ukazatele je průměrná doba, za jakou jsou pohledávky podniku splaceny, a jak dlouho zůstává majetek podniku vázán ve formě pohledávek. Vypovídá také o tom, zda podnik dodržuje svou obchodně úvěrovou politiku. Jeho hodnota by se měla shodovat s průměrnou dobou splatnosti faktur. (Hrdý & Krechovská, 2016)

$$Doba\ obratu\ pohledávek = \frac{pohledávky}{tržby / 360}$$

(Kislingerová & Hnilica, 2008)

Pokud je hodnota ukazatele dlouhodobě vyšší, než je doba splatnosti faktur, je důležité se zaměřit na to, jaká je platební morálka odběratelů. Své využití nachází tento ukazatel zejména v oblasti plánování peněžních toků. (Dluhošová a kol., 2021)

Doba obratu závazků

Ukazatel poskytuje pohled na to, za jakou dobu firma typicky splácí přijaté faktury. (Sedláček, 2011) Pro podnik je nejvýhodnější splácet své závazky za co nejdélejší dobu, a být tak v podstatě zdarma financován dodavateli. (Strouhal a kol., 2016)

$$Doba\ obratu\ závazků = \frac{krátkodobé\ závazky}{tržby / 360}$$

(Kislingerová & Hnilica, 2008)

Pro zhodnocení efektivity obchodní politiky podniku je možné použít ukazatele tzv. obchodního deficitu, který hodnotí dobu splatnosti pohledávek a krátkodobých závazků společně. Obchodní deficit je rozdílem těchto ukazatelů, a za pozitivní se považuje jeho záporná hodnota, která znamená, že firma platí svým dodavatelům později, než odběratelé platí jí. (Strouhal a kol., 2016) Jednoduše řečeno je pro podnik z finančního hlediska dobré, aby byla průměrná doba splatnosti pohledávek kratší než doba splatnosti závazků.

Pokud se to ovšem neděje, neznamená to hned velký problém. Důvodem delší doby obratu zásob může být široký sortiment, nebo si podnik delší dobou splatnosti získává zákazníky. (Mařík a kol., 2018)

4.4.4 Analýza zadluženosti, majtkové a finanční struktury

Tato analýza umožňuje vyjádření poměru cizích a vlastních zdrojů. V základě existují dva přístupy k této analýze. Jednak může porovnávat položky rozvahy, a zjistit tak zdroje, kterými jsou financována aktiva podniku, anebo položky z výkazu zisku a ztráty, kdy ukazuje, kolikrát vytvořený zisk pokryje náklady na cizí kapitál. V případě, že cizí zdroje převažují nad zdroji vlastními, se převážná část rizika přenáší na investory. Z pohledu podniku tedy ukazatele zadluženosti indikují vyšší rizika, které při své majtkové a finanční struktuře nese podnik. Je důležité vyzdvihnout, že slovo zadluženost nemá v tomto případě výhradně negativní konotaci. Díky tomu, že je cizí kapitál mnohdy levnější než vlastní, je zadlužení v určité míře pro podnik užitečné. Výhodnost financování cizími zdroji je dána tím, že za cizí zdroje musí podnik platit úroky, které jako náklady snižují zisk, a tím ve výsledku daně, které se z něj odvádějí. Výše zmíněná rizikovost se jeví jako jeden z faktorů ovlivňujících cenu cizího kapitálu. Čím vyšší je riziko, které investor podstupuje, tím vyšší se stává cena jeho kapitálu. Dalším faktorem ovlivňujícím cenu cizích zdrojů je doba splatnosti příslušného druhu kapitálu. Se zvyšující se délkou jeho splatnosti roste i jeho cena. (Gibson, G. Ch., 2013; Knápková a kol., 2017)

Na kapitálovou strukturu lze z hlediska zainteresovanosti pohlížet různě, nejdůležitějším je hledisko věřitelů a akcionářů. Jak věřitelé, tak akcionáři nesou určité riziko. Věřitele může znepokojovat situace, kdy si podnik čím dál více půjčuje. Zvyšuje se podíl cizího kapitálu na kapitálu vlastním, a tím i riziko, které věřitel podstupuje. Z pohledu akcionářů je rozsah dluhového financování důležitý, neboť s vyšším podílem dluhového financování se zvyšuje rizikovost akcií. (Růčková, 2021)

Jak již bylo výše řečeno, nemusí se podniky nutně vyhýbat využívání cizího kapitálu, naopak jeho vhodné zakomponování může zvýšit výnosnost vlastníkům. To je podstatou analýzy zadluženosti, jelikož z jejích výsledků lze potom vycházet při určování optimální proporce cizích a vlastních zdrojů. Tu nelze narozdíl od jiných poměrových ukazatelů pevně stanovit, neboť každý podnik je individuální, kapitál získává za jiných podmínek a přístup k němu se u různých podniků liší. (Strouhal a kol., 2016)

Celková zadluženost (Debt Ratio)

Při výpočtu se staví do poměru cizí kapitál s celkovými aktivy. Pro věřitele je výhodné, pokud je hodnota ukazatele nízká. (Sedláček, 2011) Tento ukazatel by se měl posuzovat společně s celkovou výnosností z celkového vloženého kapitálu, a zároveň by se měl brát zřetel i na strukturu cizího kapitálu. Vysoká hodnota tohoto ukazatele značí značnou zadluženost podniku, což znamená i riziko pro věřitele. Doporučovanou hodnotou pro tento ukazatel je 0,5 (s ohledem na standardy v oboru). (Hrdý & Krechovská, 2016)

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

(Sedláček, 2011)

Míra zadluženosti (Debt Equity Ratio)

Jindy také nazýván jako ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu, tento ukazatel hojně využívají banky k rozhodnutí, zda poskytnout podniku úvěr, či ne. Důležitý je jeho vývoj v čase, tedy zda se snižuje podíl cizích zdrojů nebo zvyšuje. Udává míru, do jaké by mohly být ohroženy nároky věřitelů. (Knápková a kol., 2017)

$$\text{Míra zadluženosti} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}}$$

(Kislingerová & Hnilica, 2008)

Doporučuje se, aby cizí zdroje nebyly více než 1,5krát vyšší, než je vlastní kapitál. (FinAnalysis, n.d.)

Koeficient samofinancování (Equity Ratio)

Tento ukazatel vyjadřuje, do jaké míry jsou aktiva podniku financována akcionáři. Velmi se hodí k hodnocení finanční situace podniku ve spojení s ukazateli rentability. Pokud rostou zároveň podíl vlastního kapitálu s ukazateli rentability, pak je způsob použití vlastních zdrojů financování v pořádku (roste čistý výsledek hospodaření). (Růčková, 2021) Součet tohoto ukazatele s ukazatelem celkové zadluženosti by měl být roven 1.

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

(Růčková, 2021)

Úrokové krytí (Times Interest Earned)

Pomáhá posoudit, zda je výhodné zapojovat určité úročené cizí zdroje do kapitálové struktury. Jeho hodnota udává, kolikrát převyšil výsledek hospodaření nákladové úroky, a čím vyšší tato hodnota je, tím více podnikový kapitál vydělal na úhradu jeho explicitních nákladů. (Čižinská, 2018)

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{Zisk před zdaněním (EBIT)} + \text{Nákladové úroky}}{\text{Nákladové úroky}}$$

(Šiman & Petera, 2010)

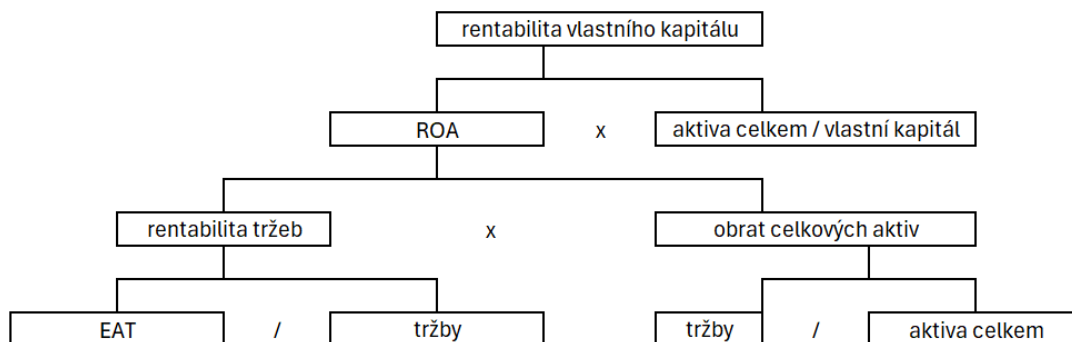
4.5 Pyramidové soustavy ukazatelů

Pyramidové soustavy finančních ukazatelů spočívají v postupném rozkladu vrcholového ukazatele na dílčí. To ve výsledku pomáhá odhalit, které z těchto dílčích ukazatelů a v jakém rozsahu ovlivnily hodnotu ukazatele vrcholového. (Čižinská, 2018)

Du Pont rozklad

Jedná se o pyramidový rozklad zaměřený na ukazatel ROE. V horní části je zpravidla používán multiplikativní rozklad (násobení), na nižších úrovních je následně využito rozklad aditivní (sčítání). (Čižinská, 2018) Je dosud nejznámějším pyramidovým rozkladem. Pravá strana reprezentuje pákový efekt, což je převrácená hodnota k ROE, a z jeho přítomnosti v tomto schématu vyplývá, že pokud je ve větším rozsahu používán cizí kapitál, lze při určitých podmínkách získat vyšší hodnotu rentability vlastního kapitálu. Zadluženost projevuje svá pozitiva, jen pokud bude podnik generovat zisk dostatečně velký k pokrytí vyšších nákladových úroků. Tento rozklad není finální, vrcholový ukazatel lze ještě dále členit, například celková aktiva lze rozložit na stálá, oběžná a ostatní. (Růčková, 2021)

Obrázek 1: Du Pont rozklad

Zdroj: Růčková (2021), zpracováno autorkou

4.6 Souhrnné indexy hodnocení

Kromě jednotlivých skupin ukazatelů se k hodnocení finanční situace podniku využívají souhrnné indexy (modely) hodnocení. Jsou to metody, pomocí kterých lze vyjádřit finanční situace podniku jediným číslem. (Dluhošová a kol., 2021)

4.6.1 Bankrotní modely (modely predikce finanční tísně)

Tyto modely mají snahu relativně rychle a přiměřeně předpovědět riziko úpadu, finanční tísně, a případně bankrotu. (Brabenec, 2022) Příčinou jejich vzniku byla snaha včas rozpoznat příčiny nestability podniku, které mohou být signálem budoucího úpadku (bankrotu) podniku. Vychází z předpokladu, že úpadek podniku není jen náhlou situací, ale již několik let před ním se projevují jisté anomálie a vývoj, které jsou typické pro ohrožené podniky. (Dluhošová a kol., 2021)

Jistým omezením těchto modelů je jejich vypovídací schopnost, která dosahuje maximálně jednoho roku dopředu, a s delším časovým obdobím jejich správnost a přesnost značně klesá. Dalším mínusem může být fakt, že model vznikl v jiné zemi, než je používán. Jelikož pracují s údaji z účetních výkazů, nejsou-li tyto výkazy konstruovány dle stejných účetních standardů, může to omezit jejich vypovídací schopnost. (Špička, 2017)

Mezi bankrotní modely se řadí:

- Altmanovo Z-skóre,
- Model IN – Index důvěryhodnosti,

- Tafflerův model.

(Růčková, 2021)

Souhrnná analýza je pouhým doplňkem analýzy dílčích stránek, nenahrazuje ji úplně. Pokud je provedena správně, měla by potvrzovat závěry o finančním zdraví, které vyplývají z analýz dílčích. (Mařík a kol., 2018)

Altmanův model

Altmanův model je pravděpodobně nejznámější z predikčních modelů finanční tísně, a i dodnes má relativně dobrou vypovídací schopnost. (Špička, 2017) Východiskem při výpočtu jsou globální indexy (indexy celkového hodnocení). Stanoven je součet hodnot pěti běžných poměrových ukazatelů s různou vahou, přičemž nejvyšší váhu má rentabilita celkového kapitálu. Autor tohoto modelu určil váhu jednotlivých poměrových ukazatelů obsažených v něm na základě diskriminační metody. (Růčková, 2021)

Z-skóre je vypočítáno dle následující rovnice:

$$Z = 1,2X_1 + 1,4X_2 + 3,3X_3 + 0,6X_4 + 1X_5$$

Kde:

- X_1 = pracovní kapitál / aktiva;
- X_2 = nerozdělené zisky / aktiva;
- X_3 = EBIT / aktiva;
- X_4 = tržní hodnota vlastního kapitálu / cizí zdroje;
- X_5 = tržby / aktiva.

(Knápková a kol., 2017)

Autor modelu vytvořil i variantu pro hodnocení podniků neobchodovaných na kapitálovém trhu, neboť v ukazateli X_4 nelze použít místo tržní hodnoty vlastního kapitálu hodnotu účetní. Rovnice této varianty je následující:

$$Z' = 0,717X_1 + 0,847X_2 + 3,107X_3 + 0,420X_4 + 0,998X_5$$

Kde:

- X_1 = ČPK / aktiva celkem,
- X_2 = (výsledek hospodaření minulých let + fondy ze zisku) / aktiva celkem,
- X_3 = EBIT / aktiva celkem,

- $X4 = \text{účetní hodnota VK} / \text{účetní hodnota celkových dluhů}$,
- $X5 = \text{celkové tržby} / \text{aktiva celkem}$. (Špička, 2017)

Podniky veřejně neobchodovatelné na burze se nacházejí v pásmu bankrotu, pokud je hodnota $Z < 1,2$, do pásma šedé zóny (tzn. není jednoznačné, zda se bude podnik potýkat s problémy, či ne) spadají podniky, u kterých platí $1,2 < Z < 2,9$, a podniky s hodnotou $Z > 2,9$ se považují za prosperující. U podniků veřejně obchodovatelných na burze jsou hodnotící kritéria, stejně jako váhy u rovnice odlišná, a to $Z < 1,81$ jako pásmo bankrotu, $1,81 < Z < 2,99$ pásmo šedé zóny a $Z > 2,99$ jako pásmo prosperity. (Hrdý & Krechovská, 2016)

4.6.2 Bonitní modely

V různé literatuře uváděny také jak risk index modely, princip spočívá v přiřazení známky či počtu bodů jednotlivým kritériím finanční situace. Čím lepší známkou (či vyšším počtem bodů) je podnik ohodnocen, za tím lepší je považována jeho finanční situace. Mezi tyto modely se řadí například Tamariho model nebo Kralickův Quicktest (Špička, 2017)

Bonita dlužníka je jeho schopnost uhrazovat závazky vyplývající z dluhové služby. Strukturu bonitního modelu je nutné přizpůsobit v závislosti na odvětví, konkrétně zemědělství se z hlediska oběžných aktiv potýká se sezónními výkyvy, které nelze vyčíst ze stavu k rozvahovému dni. (Grünwald & Holečková, 2009)

Kralickův Quicktest

Tento test obsahuje ukazatele, které by neměly podléhat rušivým vlivům a zároveň by měly poskytovat vyčerpávající reprezentaci informačního obsahu rozvahy a výkazu zisku a ztráty. (Sedláček, 2011) Tyto ukazatele jsou brány ze základních oblastí finanční analýzy, a to likvidity, rentability, stability a výsledku hospodaření. Tvoří jej soustava čtyř rovnic, na jejichž základě je firma následně hodnocena. Výhodou tohoto testu je jeho rychlost a velmi dobrá vypovídací schopnost, a je často využíván bankovními institucemi při rozhodování, zda podniku zapůjčit či nikoliv. (Strouhal a kol., 2016)

Kralickův Quicktest je vypočítán dle následujícího vztahu:

$$\text{Hodnocení finanční situace podniku} = (R_1 + R_2 + R_3 + R_4) / 4$$

Kde:

- $R_1 = \text{vlastní kapitál} / \text{celková aktiva}$,
- $R_2 = (\text{cizí zdroje} - \text{krátkodobý finanční majetek}) / \text{nezdáněný cash flow}$
- $R_3 = \text{EBIT} / \text{celková aktiva}$,
- $R_4 = \text{nezdáněný cash flow} / \text{provozní výnosy}$. (Grünwald & Holečková, 2009)

Hodnoty jednotlivých ukazatelů testu jsou bodovány dle následující tabulky.

Tabulka 3: Bodování hodnot jednotlivých ukazatelů Kralickova Quicktestu

Ukazatel	Počet bodů				
	0 bodů	1 bod	2 body	3 body	4 body
R₁	0,0 a méně	0,0-0,1	0,1-0,2	0,2-0,3	0,3 a více
R₂	30 a více	12-30	5-12	3-5	3 a méně
R₃	0,0 a méně	0,0-0,08	0,08-0,12	0,12-0,15	0,15 a více
R₄	0,0 a méně	0,0-0,05	0,05-0,08	0,08-0,1	0,1 a více

Zdroj: Hrdý & Krechovská (2016)

Následně se získané body za jednotlivé poměrové ukazatele zprůměrují a interpretují dle následující tabulky.

Tabulka 4: Interpretace výsledků Kralickova Quicktestu

Hodnota testu	Stav podniku
$R/4 < 1$	špatný podnik
$1 < R/4 < 3$	šedá zóna
$R/4 > 3$	velmi dobrý podnik

Zdroj: Hrdý & Krechovská (2016)

5 Specifika zemědělství

Až 70 % zemědělské půdy obhospodařují obchodní společnosti a družstva, na fyzické osoby připadá necelá třetina zemědělské půdy v ČR. Být jak fyzickou, tak právnickou osobu má své plusy a mínusy. Fyzické osoby mají často nižší zadluženost, ovšem na úkor horšího získávání cizích zdrojů. Větší zemědělské podniky ve formě právnických osob mají průměrnou zadluženost 55 %. Obě skupiny mají v současnosti problém konkurovat zahraničním podnikům. Pro menší podniky je často těžké získávat dotace z Evropské unie, a pro všechny skupiny s sebou charakter zemědělské výroby nese mnoho rizik. (Dvořáková, 2017)

Specifika zemědělské činnosti ovlivňující ekonomiku a účetnictví v zemědělském podniku

Mezi faktory ovlivňující podobu účetnictví v zemědělských podnicích patří například:

- biologický charakter zemědělské výroby (přirozený charakter rostlin a živočichů jejichž využitím a usměrňováním podniky zvyšují svou účetní hodnotu),
- menší ovladatelnost výrobního procesu člověkem (oproti průmyslové výrobě lze pouze vytvářet vhodné podmínky),
- dlouhodobost produkčního cyklu dána biologickými předpoklady,
- problém intenzifikace výroby (intenzifikace zemědělské výroby může negativně ovlivnit životní prostředí a mít tak opačný efekt),
- závislost na přírodních podmínkách,
- sezónní charakter zemědělské výroby apod. (Dvořáková, 2017)

Oceňování majetku v zemědělství

V ČR je oceňování aktiv a závazků závislé na způsobu pořízení, včetně biologických aktiv (zvířat a rostlin). Aktiva nabytá koupí jsou oceňována v pořizovací ceně, aktiva nabytá vlastní výrobou ve vlastních nákladech a bezúplatně nabytá aktiva jsou oceňována reprodukční pořizovací cenou. (Dvořáková, 2017)

Zemědělské dotace v ČR

Základní rozdělení dotací (z hlediska typů dotací a účelu, na který jsou určeny):

- a) Neinvestiční – tedy na úhradu provozních či finančních nákladů (tj. zejména na úhradu úroků nezahrnovaných do pořizovací ceny),

- b) Investiční – dotace určené na pořízení dlouhodobého majetku či na jeho technické zhodnocení (tam lze zahrnout i dotace na úhradu úroků zahrnovaných do pořizovací ceny). (Morávek, 2014)

Účtování o dotacích

Investiční = dotace na pořízení majetku a dotace na úhradu úroků zahrnovaných do ocenění majetku snižují ocenění dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a technického zhodnocení, tzn. neúčtují se výsledkově, ale jsou přímo promítnuty do hodnoty majetku. (Výjimka – povolenky na emise a preferenční limity bezúplatně nabyté prvním provozovatelem nebo držitelem)

Neinvestiční dotace = dotace sloužící k úhradě nákladů nebo k úhradě jiné ekonomické újmy jsou účtovány do ostatních provozních výnosů, tzn. neinvestiční dotace jsou účtovány **výsledkově**. (Morávek, 2014)

Tabulka 5: Účtování o dotacích

Neinvestiční dotace		
Popis účetního případu	MD	D
Nezpochybnitelný právní nárok na dotaci	37x	34x
Přijetí dotace na BÚ	221	378
Použití dotace k úhradě (finančních nebo provozních) nákladů nebo jiné ekonomické újmy	34x	648/668
Použití dotace na úhradu úroků nezahrnovaných do pořizovací ceny DLM a technického zhodnocení	34x	648/668
Investiční dotace		
Popis účetního případu	MD	D
Nezpochybnitelný právní nárok na dotaci	378	34x
Použití dotace na pořízení DLM a technického zhodnocení a na úhradu úroků zahrnovaných do pořizovací ceny	34x	0xx

Zdroj: Morávek (2014), zpracováno autorkou

6 Podniky a odvětví

AGRO Měřín, a.s.

Základní kapitál: 2 060 000 Kč

IČ: 49434179

Kategorie počtu pracovníků: 250–499

(Ministerstvo financí, 2024a)

Společnost AGRO – Měřín, a.s. patří k nejvýznamnějším podnikatelům v zemědělství v České republice. Hospodaří na necelých 10 tis. ha zemědělské půdy, se zaměřením zejména na chov dojného skotu. Mezi další významné činnosti společnosti patří pěstování obilovin, řepky, kukuřice, konzumních brambor a v malé části píce. Mimo jiné se také společnost věnuje chovu prasat, výrobě krmných směsí a produkci řepkového oleje. Základní kapitál společnosti činí

(AGRO Měřín, 2024)

OSEVA UNI, a.s.

Základní kapitál: 117 647 000 Kč

IČ: 15061612

Kategorie počtu pracovníků: 200–249

(Ministerstvo financí, 2023b)

Společnost OSEVA UNI, a.s. se zabývá především zemědělskou výrobou, šlechtěním nových odrůd píce a semenářstvím, a mimo jiné také prodejem nezpracovaných zemědělských výrobků za účelem zpracování nebo dalšího prodeje. (Ministerstvo spravedlnosti, n.d.)

Odvětví

Odvětví, ve kterém podniky působí, lze nalézt pod číslem 01 v kategorii A klasifikace CZ-NACE. Údaje pro finanční analýzu za toto odvětví byly dostupné pouze do roku 2019 na webových stránkách MPO.

7 Finanční analýza vybraných podniků a odvětví

Tato kapitola se zabývá rozбором finanční situace podniků pomocí nástrojů finanční analýzy, jako jsou horizontální a vertikální analýza, analýza poměrových ukazatelů a souhrnné indexy hodnocení.

7.1 Horizontální a vertikální analýza rozvah podniků

Horizontální analýza aktiv

V níže uvedených dvou tabulkách je znázorněna horizontální analýza aktiv vybraných společností s absolutním (AZ) a relativním/procentuálním (RZ) vyjádření změn.

Tabulka 6: Horizontální analýza aktiv společnosti AGRO Měřín, a.s.

Položka	AGRO Měřín, a.s.							
	18/19		19/20		20/21		21/22	
	AZ	RZ	AZ	RZ	AZ	RZ	AZ	RZ
Aktiva celkem	94 482	4,6	100 295	4,7	107 391	4,8	181 591	7,7
Dlouhodobý majetek	-36 626	-2,2	90 852	5,7	85 862	5,1	79 801	4,5
DNM	2 039	208,9	1 333	44,2	102	2,3	-1 748	-39,3
DHM	-22 165	-2,2	57 095	5,7	70 436	6,6	81 549	7,2
Oběžná aktiva	56 074	13,2	64 202	13,3	41 837	7,7	101 485	17,3
Zásoby	52 261	23,4	16 314	5,9	30 296	10,4	26 086	8,1
Dlouhodobé pohledávky	-11 200	-31,6	-2 700	-11,2	-16 500	-76,7	46 000	920,0
Krátkodobé pohledávky	-4 283	-2,7	43 631	28,0	-25 533	-12,8	20 649	11,9
KFM	20	12,6	9	5,0	10	5,3	-18	-9,1
Časové rozlišení	75 034	8933	-54 759	-72,2	-20 308	-96,2	305	37,8

Zdroj: Výroční zprávy společnosti AGRO – Měřín, a.s. (2018-2022), zpracováno autorkou

Z horizontální analýzy aktiv lze vidět, že u obou podniků docházelo v daných letech pouze k nevýraznému nárůstu celkových aktiv. Již výraznější zvýšení zaznamenával v letech 18/19 u podniku AGRO Měřín, a.s. dlouhodobý nehmotný majetek (DNM), a to ve výši až 208 % v roce 2019. Na tomto čísle se podílel zejména software a ocenitelná práva, která vzrostla o 340 %, se snížením ostatního dlouhodobého majetku o skoro 65 %. Ačkoliv se hodnota dlouhodobého hmotného majetku (DHM) v roce 2019 snížila o 2,16 %, podnik stále do dlouhodobého majetku investoval. Došlo k růstu jak pozemků a staveb, tak i hmotných movitých věcí a jejich souborů. Další výraznou změnu

v horizontální analýze aktiv podniku AGRO Měřín, a.s. představují poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek, kdy v letech 2021/2022 došlo ke zvýšení o necelých 600 %. Právě nedokončený dlouhodobý hmotný majetek má na tomto zvýšení zásluhu. Nejvyšší změna nastala v letech 2018/2019 v časovém rozlišení aktiv, kdy vysoký nárůst příjmů příštích období způsobil skok časového rozlišení aktiv o skoro 9 000 %, konkrétně se jednalo o příjmy příštích období, které tento skok způsobily. V následujícím roce příjmy příštích období o více než 70 % poklesly, stejně jako celkové časové rozlišení aktiv. Obecně tato položka rozvahy zažívala v letech výrazné změny v obou směrech.

Tabulka 7: Horizontální analýza aktiv společnosti OSEVA UNI, a.s.

Položka	OSEVA UNI, a.s.							
	18/19		19/20		20/21		21/22	
	AZ	RZ	AZ	RZ	AZ	RZ	AZ	RZ
Aktiva celkem	7 809	0,8	124 716	12,9	95 933	8,8	46 072	3,9
Dlouhodobý majetek	-317	0,0	96 406	13,8	84 137	10,6	32 867	3,7
DNM	65	N	-5	-7,7	-49	-81,7	-11	-100,0
DHM	-685	-0,3	23 676	11,4	30 521	13,2	-6 627	-2,5
Oběžná aktiva	8 126	3,1	28 310	10,5	11 796	4,0	13 205	4,3
Zásoby	14 776	9,0	28 467	16,0	-22 523	-10,9	-264	-0,1
Dlouhodobé pohledávky	-9 986	-70,1	0	0,0	-4 003	-93,8	-2	-0,8
Krátkodobé pohledávky	2 177	2,8	2 761	3,4	-4 998	-6,0	57 231	73,5
KFM	0	N	0	N	0	N	0	N
Časové rozlišení	0	0,0	-1 808	-48,1	-366	-18,8	-188	-11,9

Zdroj: Výroční zprávy společnosti OSEVA UNI, a.s. (2018-2022), zpracováno autorkou

Podnik OSEVA UNI, a.s. zaznamenával, jak je vidět z tabulky č. 7, postupné zvyšování aktiv, k nejvyššímu růstu došlo v roce 2020, a to o 12,90 %. Jednalo se především o nákup pozemků, který dle výroční zprávy z roku 2020 činil 29 047 tis. Kč, a dále také stroje, přístroje, a zařízení v hodnotě 7 854 tis. Kč. V roce 2021 se snížila hodnota dlouhodobého nehmotného majetku o necelých 82 %, konkrétně se jednalo o odpisy software, v dalším roce byla již zůstatková cena software odepsána úplně. Oběžná aktiva zaznamenávala v letech průběžné přírůstky v rozmezí 3-10 %. Podobně přirůstal i dlouhodobý finanční majetek, který se v roce 2020 zvýšil o téměř 15 %. V roce 2021 se oproti předešlému roku silně zvýšily dohadné účty aktivní a peněžní prostředky na účtech. Úbytek nastal

v podílech pod podstatným vlivem v roce 2021 o polovinu po jejich více než stoprocentním růstu v předchozích letech. Lze říci, že velké změny nastávají u obou podniků většinou v podpoložkách aktiv, které ale ve výsledku nijak výrazně neovlivňují následné větší kategorie aktiv.

Vertikální analýza aktiv

Níže uvedené tabulky č. 8 a č. 9 zobrazují podíl jednotlivých položek aktiv na celkových aktivech vybraných společností.

Tabulka 8: Vertikální analýza aktiv společnosti AGRO – Měřín, a.s.

AGRO – Měřín, a.s.					
Položka	2018	2019	2020	2021	2022
Aktiva celkem	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Dlouhodobý majetek	79,29 %	74,11 %	74,84 %	75,07 %	72,85 %
DNM	0,05 %	0,14 %	0,19 %	0,19 %	0,11 %
DHM	49,88 %	46,66 %	47,12 %	47,96 %	47,74 %
Oběžná aktiva	20,67 %	22,37 %	24,22 %	24,89 %	27,11 %
Zásoby	10,83 %	12,78 %	12,94 %	13,63 %	13,68 %
Dlouhodobé pohledávky	1,72 %	1,12 %	0,95 %	0,21 %	2,01 %
Krátkodobé pohledávky	7,78 %	7,24 %	8,86 %	7,37 %	7,66 %
Dlouhodobý finanční majetek	29,36 %	27,30 %	27,53 %	26,92 %	25,00 %
Časové rozlišení	0,04 %	3,52 %	0,94 %	0,03 %	0,04 %

Zdroj: Výroční zprávy společnosti AGRO – Měřín, a.s. (2018-2022), zpracováno autorkou

Na aktivech podniku Agro Měřín, a.s. se nejvíce podílí dlouhodobý majetek, a to více než 70 % ve všech znázorněných letech. Skoro polovinu celkových aktiv tvoří dlouhodobý hmotný majetek, zejména pozemky a stavby, které jsou pro zemědělskou výrobu nepostradatelné. Jejich podíl na celkových aktivech se v letech pouze v rozmezí 7 % snižuje. Hmotné movité věci a jejich soubory v průběhu let zvyšují svůj podíl na celkových aktivech, počínajíc od 6 % až k 10 %. Podnik tak průběžně investoval například do nové zemědělské techniky. Jelikož se podnik zabývá živočišnou výrobou, samozřejmou součástí aktiv jsou i biologická aktiva, jako například dlouhodobá „Dospělá zvířata a jejich skupiny“, která ovšem tvoří něco přes pouze 1 % ve všech vybraných letech, a „Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny“ v oběžných aktivech, která tvoří zhruba 3–4 %. Oběžná aktiva se podílí na aktivech 20 %, z čehož polovina jsou zásoby, zejména výrobky, a již zmíněná mladá zvířata. Opomenout nelze také pohledávky, a to hlavně krátkodobé pohledávky, které se v průběhu těchto 5 let svým podílem pohybují

od 8 % až skoro k 10 %. Nemalou část na aktivech má dlouhodobý finanční majetek, zejména položka „Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba“, která se na celkových aktivech podílela v průběhu let více než 23 %.

Tabulka 9: Vertikální analýza aktiv společnosti OSEVA UNI, a.s.

OSEVA UNI, a.s.					
Položka	2018	2019	2020	2021	2022
Aktiva celkem	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Dlouhodobý majetek	72,85 %	72,23 %	72,81 %	74,01 %	73,91 %
DNM	0,00 %	0,01 %	0,01 %	0,00 %	0,00 %
DHM	21,77 %	21,52 %	21,23 %	22,09 %	20,72 %
Oběžná aktiva	27,15 %	27,77 %	27,19 %	25,99 %	26,09 %
Zásoby	17,04 %	18,43 %	18,93 %	15,50 %	14,90 %
Dlouhodobé pohledávky	1,49 %	0,44 %	0,39 %	0,02 %	0,02 %
Krátkodobé pohledávky	8,13 %	8,29 %	7,60 %	6,56 %	10,96 %
Dlouhodobý finanční majetek	51,09 %	50,70 %	51,58 %	51,93 %	53,19 %
Časové rozlišení	0,39 %	0,39 %	0,18 %	0,13 %	0,11 %

Zdroj: Výroční zprávy společnosti OSEVA UNI, a.s. (2018-2022), zpracováno autorkou

Obdobně jako u předchozího podniku je dlouhodobý majetek podniku OSEVA UNI, a.s. v průběhu let více než 70% podílem na celkových aktivech. Podíl dlouhodobého hmotného majetku se pohybuje mezi 20-22 %, z čehož největší část tvoří pozemky a dále stavby. Nejvýraznější položkou dlouhodobého majetku je dlouhodobý finanční majetek, který se na celkových aktivech podílí více než 50 %. Jsou to hlavně „Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba“ a dále také „Podíly – podstatný vliv“. Mezi 25-28 % na celkových aktivech se pohybují oběžná aktiva, zejména pak výrobky a zboží. Další položkou, která stojí za zmínění, jsou krátkodobé pohledávky, s 8% podílem na celkových aktivech. Podnik své výrobky a zboží prodává hlavně na faktury, neboť peněžní prostředky jsou opravdu minimální součástí celkových aktiv, tvoří méně než 1 %.

Z tabulek lze vyvodit, že podíly jednotlivých položek na celkových aktivech obou podniků se mění pouze nevýrazně, většinou se pohybují v rámci 5 %. Oba podniky mají ve svých aktivech značnou část dlouhodobého finančního majetku, jelikož jsou to právní formou akciové společnosti a jsou to velké a střední podniky.

Horizontální analýza pasiv podniků

Stejně jako u horizontální analýzy aktiv podniků jsou v tabulkách znázorňujících horizontální analýzu jejich pasiv uvedeny změny jak v absolutním, tak i v relativním vyjádření.

Tabulka 10: Horizontální analýza pasiv společnosti AGRO-Měřín, a.s.

Položka	AGRO Měřín, a.s.							
	18/19		19/20		20/21		21/22	
	AZ	RZ	AZ	RZ	AZ	RZ	AZ	RZ
Pasiva celkem	94 482	4,6	100 295	4,7	107 391	4,8	181 591	7,7
Vlastní kapitál	135 425	7,6	124 685	6,5	140 151	6,9	146 717	6,7
Kapitálové fondy	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
VH minulých let	162 327	10,4	136 724	7,9	125 002	6,7	125 542	6,3
Nerozdělený zisk minulých let	162 327	10,4	136 724	7,9	125 002	6,7	125 542	6,3
VH běžného účetního období	-25 603	-13,0	-11 722	-6,8	15 520	9,7	21 522	12,3
Cizí zdroje	-13 780	-5,0	-51 379	-19,5	-33 253	-15,7	34 884	19,5
Rezervy	0	N	0	N	0	N	0	N
Závazky	-40 780	-14,7	-24 379	-10,3	-33 253	-15,7	34 884	19,5
Dlouhodobé závazky	-41 665	-23,4	-11 725	-8,6	-61 481	-49,3	2 060	3,3
Krátkodobé závazky	885	0,9	-12 654	-12,7	28 228	32,4	32 824	28,5
Časové rozlišení	-162	-50,0	-11	-6,8	493	326,5	-10	-1,6

Zdroj: Výroční zprávy společnosti AGRO – Měřín, a.s. (2018-2022), zpracováno autorkou

V pasivech podniku AGRO Měřín, a.s. se, na rozdíl od aktiv, kromě jedné položky nevyskytují žádné větší změny. Celková pasiva se ve vybraných letech postupně navyšovala o několik málo procent. Podpoložka krátkodobých závazků, krátkodobé přijaté zálohy, jediná vykazovala změnu v tisících procent v letech 2020/2021. V časovém rozlišení pasiv došlo k růstu výnosů příštích období o 406 %, což mohlo být zapříčiněno pravděpodobně prodeje své produkce podnikem. Již z prvního pohledu lze vidět, Výsledek hospodaření (zisk) se s každým rokem postupně zvyšoval, což je samozřejmě pro firmu pozitivní.

Tabulka 11: Horizontální analýza pasiv společnosti OSEVA UNI, a.s.

Položka	OSEVA UNI, a.s.							
	18/19		19/20		20/21		21/22	
	AZ	RZ	AZ	RZ	AZ	RZ	AZ	RZ
Pasiva celkem	7 809	0,8	124 716	12,9	95 933	8,8	46 072	3,9
Vlastní kapitál	62 567	8,1	87 860	10,6	92 055	10,0	-1 020	-0,1
Kapitálové fondy	9 276	3,7	44 891	17,2	43 424	14,2	37 551	10,7
VH minulých let	40 830	11,4	53 261	13,3	42 929	9,5	-52 460	-10,6
Nerozdělený zisk minulých let	40 830	11,4	53 261	13,3	42 929	9,5	-52 460	-10,6
VH běžného účetního období	12 531	30,7	-10 331	-19,4	5 690	13,2	13 983	28,7
Cizí zdroje	-54 758	-29,0	36 856	27,5	3 878	2,3	47 092	26,9
Rezervy	2 219	6,0	1 327	3,4	862	2,1	7 315	17,7
Závazky	-56 977	-37,5	35 529	37,5	3 016	2,3	39 777	29,8
Dlouhodobé závazky	-67	-0,9	-100	-1,3	29	0,4	-166	-2,2
Krátkodobé závazky	-57 066	-40,6	33 574	40,3	4 817	4,1	38 400	31,5
Časové rozlišení	156	4,4	2 055	55,5	-1 830	-31,8	1 543	39,3

Zdroj: Výroční zprávy společnosti OSEVA UNI, a.s. (2018-2022), zpracováno autorkou

Pasiva podniku OSEVA UNI, a.s. zaznamenávala podobně jako aktiva podniku, nevelké změny. V roce 2019 došlo k jejich zvýšení o pouhých 0,81 %, zatímco v následujícím roce vzrostly o téměř 13 %. Obecně sledovaly pasiva tohoto podniku rostoucí trend. V roce 2019 došlo k poklesu cizích zdrojů o 29 %, přispěl k tomu zejména 69% pokles závazků k úvěrovým institucím.

Vertikální analýza pasiv

V následující části textu byla provedena vertikální analýza pasiv vybraných společností.

Tabulka 12: Vertikální analýza pasiv společnosti AGRO – Měřín, a.s.

AGRO – Měřín, a.s.					
Položka	2018	2019	2020	2021	2022
Pasiva celkem	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Vlastní kapitál	86,52 %	89,02 %	90,59 %	92,40 %	91,58 %
Kapitálové fondy	0,12 %	0,12 %	0,11 %	0,11 %	0,10 %
VH minulých let	76,02 %	80,22 %	82,72 %	84,25 %	83,17 %
Nerozdělený zisk minulých let	76,02 %	80,22 %	82,72 %	84,25 %	83,17 %
VH běžného účetního období	9,59 %	7,98 %	7,10 %	7,44 %	7,75 %
Cizí zdroje	13,46 %	12,23 %	9,40 %	7,57 %	8,40 %
Rezervy	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Závazky	13,46 %	10,97 %	9,40 %	7,57 %	8,40 %
Dlouhodobé závazky	8,65 %	6,34 %	5,54 %	2,68 %	2,57 %
Krátkodobé závazky	4,80 %	4,63 %	3,87 %	4,89 %	5,83 %
Časové rozlišení	0,02 %	0,01 %	0,01 %	0,03 %	0,02 %

Zdroj: Výroční zprávy společnosti AGRO – Měřín, a.s. (2018-2022), zpracováno autorkou

Vlastní kapitál (VK) podniku představuje největší část jeho celkových pasiv. V roce 2018 z 87% podílu vlastního kapitálu na celkových pasivech tvoří 76 % nerozdělený zisk minulých let, tento podíl se v průběhu let postupně zvyšuje. V roce 2018 cizí zdroje se na pasivech podniku podílí 13,5 %, v následujících letech se tento podíl snižuje. Z tabulky níže lze vidět, že podnik v průběhu let nevytvářel žádné rezervy. Důležitou položkou každého podniku jsou závazky, které v tomto podniku tvoří 13,5 % pasiv, postupně se jejich podíl snižuje, stejně tak se snižuje podíl dlouhodobých závazků. Naopak krátkodobé závazky svůj podíl mírně zvyšují a postupně získávají větší podíl než závazky dlouhodobé.

Tabulka 13: Vertikální analýza pasiv společnosti OSEVA UNI, a.s.

OSEVA UNI, a.s.					
Položka	2018	2019	2020	2021	2022
Pasiva celkem	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Vlastní kapitál	80,31 %	86,13 %	84,34 %	85,28 %	82,01 %
Kapitálové fondy	26,26 %	27,01 %	28,04 %	29,43 %	31,38 %
VH minulých let	37,47 %	41,39 %	41,54 %	41,80 %	35,98 %
Nerozdělený zisk minulých let	37,47 %	41,39 %	41,54 %	41,80 %	35,98 %
VH běžného účetního období	4,26 %	5,52 %	3,94 %	4,10 %	5,08 %
Cizí zdroje	19,69 %	13,87 %	15,66 %	14,72 %	17,99 %
Rezervy	3,86 %	4,06 %	3,72 %	3,49 %	3,95 %
Závazky	15,83 %	9,81 %	11,94 %	11,23 %	14,04 %
Dlouhodobé závazky	0,81 %	0,80 %	0,70 %	0,64 %	0,60 %
Krátkodobé závazky	14,65 %	8,63 %	10,72 %	10,26 %	12,99 %
Časové rozlišení	0,37 %	0,38 %	0,53 %	0,33 %	0,44 %

Zdroj: Výroční zprávy společnosti OSEVA UNI, a.s. (2018-2022), zpracováno autorkou

Podobně jako u předchozího podniku je vlastní kapitál podniku OSEVA UNI, a.s. většinou částí celkových pasiv. Z podpoložek vlastního kapitálu lze vidět, že podnik má značnou část kapitálových fondů, jejichž podíl se na celkových pasivech v průběhu let zvyšuje. Výsledek hospodaření běžného období má u tohoto podniku menší podíl na pasivech, než je tomu tak u podniku předchozího. Cizí zdroje tvoří necelých 20 % pasiv, jejich podíl se postupně, ovšem nepatrně, zvyšuje. Podnik oproti předchozímu již vytvářel v daných letech rezervy, které však v žádném roce nepřevyšují 4 % podílu na celkových pasivech.

7.2 Horizontální a vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

V této kapitole je provedena horizontální a vertikální analýza výkazů zisku a ztráty podniků, opět jako v předchozí podkapitole jsou meziroční změny položek u horizontální analýzy vyjádřeny jak v absolutním, tak procentuálním vyjádření.

Horizontální analýza VZZ

Tabulka 14: Horizontální analýza výkazů zisku a ztráty společnosti AGRO – Měřín, a.s. v letech 2018-2022

Položka	2018/19		2019/20		2020/21		2021/22	
	AZ	RZ	AZ	RZ	AZ	RZ	AZ	RZ
Tržby z prodeje výrobků a služeb	-5 566	-0,8	28 192	4,2	41 320	5,9	178 354	24,0
Tržby z prodeje zboží	1 744	5,8	792	2,5	-6 112	-18,6	8 891	33,3
Výkonová spotřeba	33 221	7,3	27 791	5,7	24 901	4,8	111 885	20,7
Mzdové náklady	1 678	1,5	5 802	5,2	5 918	5,0	7 533	6,1
Ostatní provozní výnosy	-32 202	-10,0	-5 824	-2,0	9 085	3,2	40 577	13,9
Ostatní provozní náklady	-8 820	-7,2	9 554	8,4	-32 881	-26,6	51 229	56,4
Provozní výsledek hospodaření (+/-)	-8 053	-3,7	-34 659	-16,5	18 755	10,7	46 356	23,9
Finanční výsledek hospodaření (+/-)	-20 822	-92,4	16 639	966,8	-40	-0,2	-15 512	-84,7
Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	-28 875	-12,0	-18 020	-8,5	18 715	9,7	30 844	14,5
Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	-25 603	-13,0	-11 722	-6,8	15 520	9,7	21 522	12,3
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	-25 603	-13,0	-11 722	-6,8	15 520	9,7	21 522	12,3

Zdroj: Výroční zprávy společnosti AGRO – Měřín, a.s. (2018-2022), zpracováno autorkou

V roce 2019 a 2020 lze vidět pokles výsledku hospodaření za účetní období. V roce 2019 poklesl výrazně zejména finanční výsledek hospodaření, a to o až 92,37 %, ale také provozní výsledek hospodaření o necelá 4 %. Rok 2020 zaznamenal již menší pokles výsledku hospodaření za účetní období, finanční výsledek hospodaření výrazně vzrostl, zato provozní výsledek hospodaření v tomto roce klesal více než v roce předchozím. V dalších letech již výsledek hospodaření sledoval rostoucí trend, stejně jako tržby z prodeje výrobků a služeb, které také kromě roku 2019 postupně rostly. Rostoucí trend

měly také mzdové náklady, například v roce 2019 se průměrná mzda pracovníka společnosti oproti předchozímu roku zvýšila o 11,5 %, v roce 2020 o 5,2 % a i v dalších letech se zvyšovala.

Tabulka 15: Horizontální analýza výkazů zisku a ztráty společnosti OSEVA UNI, a.s. v letech 2018-2022

Položka	2018/19		2019/20		2020/21		2021/22	
	AZ	RZ	AZ	RZ	AZ	RZ	AZ	RZ
Tržby z prodeje výrobků a služeb	12 145	8,24	7 791	4,88	1 602	0,96	20 540	12,16
Tržby z prodeje zboží	-4 539	-0,54	41 180	4,95	50 133	5,75	149 856	16,24
Výkonová spotřeba	4 935	0,53	44 776	4,76	41 248	4,18	175 398	17,08
Mzdové náklady	2 799	4,46	1 579	2,41	2 878	4,28	6 033	8,61
Ostatní provozní výnosy	1 417	3,50	-1 278	-3,05	2 862	7,05	32 384	74,49
Ostatní provozní náklady	2 677	48,03	-1 348	-16,34	-1 716	-24,86	5 552	107,04
Provozní výsledek hospodaření (+/-)	2 520	12,22	-2 109	-9,11	11 606	55,16	16 479	50,48
Finanční výsledek hospodaření (+/-)	10 741	43,76	-8 377	-23,74	-4 448	-16,53	1 254	5,58
Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	13 261	29,35	-10 486	-17,94	7 158	14,93	17 733	32,18
Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	12 531	30,69	-10 331	-19,36	5 690	13,22	13 983	28,70
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	12 531	30,69	-10 331	-19,36	5 690	13,22	13 983	28,70

Zdroj: Výroční zprávy společnosti OSEVA UNI, a.s. (2018-2022), zpracováno autorkou

V tabulce si lze v roce 2020 povšimnout patrného poklesu výsledku hospodaření za účetní období. Poklesl jak provozní výsledek hospodaření o 9,11 %, tak i finanční výsledek hospodaření, a to až o 24 %. Pokles finančního výsledku hospodaření zapříčinily klesající ostatní výnosy z podílů, ostatní výnosové úroky a podobné výnosy a ostatní finanční výnosy, zároveň rostly ostatní finanční náklady. Mimo rok 2020 měl však výsledek hospodaření podniku rostoucí trend. V přílohách k účetní závěrce je každoročně

zmiňovány určité nepříznivé klimatické podmínky, které hospodaření podniku daný rok ovlivňovaly, ve výsledku ale nebyly tržby z prodeje výrobků a služeb negativně ovlivněny.

Stručně je třeba zmínit přijaté dotace podniku, níže uvedená tabulka znázorňuje dotace, které podnik každý rok čerpal. Jednalo se o výhradně o neinvestiční dotace, tedy ty, které se promítají do výnosů, a mají tak částečně vliv na výši výsledku hospodaření.

Tabulka 16: Přijaté dotace společnosti OSEVA UNI, a.s. v letech 2018-2022

OSEVA UNI, a.s.					
Druh	2018	2019	2020	2021	2022
Neinvestiční	5 278	5 642	5 892	5 987	7 791
Investiční	-	-	-	-	-

Zdroj: Výroční zprávy společnosti OSEVA UNI, a.s. (2018-2022), zpracováno autorkou

Vertikální analýza výkazů zisku a ztráty

Jako základna pro tento rozbor byly vybrány výnosy podniků, a byly vybrány pouze základní položky výkazu.

Na výnosech podniku AGRO – Měřín, a.s. se v každém roce podílí největší částí tržby z prodeje výrobků a služeb, tento podíl se zároveň v průběhu let mírně zvyšuje. Druhou největší položkou analýzy je výkonová spotřeba s 43% podílem na výnosech, z toho 30 % tvoří spotřeba materiálu a energie a 10 % služby. Důležitou roli v podniku hraje provozní výsledek hospodaření, který se v letech pohyboval mezi 21-18 % s postupným mírným poklesem. Dále si lze všimnout položky „Ostatní provozní výnosy“, která se podílí na výnosech 30 % v roce 2018, jejich podíl na výnosech postupně klesá na 25 %. Z toho je zhruba polovinou podpoložka „Jiné provozní výnosy“, pod kterými si lze představit mimo jiné například dotace na úhradu nákladů, které mohl podnik čerpat (detailní informace o dotacích podniku nejsou ve zveřejněných účetních výkazech uvedeny). Nelze opomenout výsledek hospodaření po zdanění, který začínal na skoro 19 % v roce 2018 a obdobně jako provozní výsledek hospodaření postupně mírně klesal až na hodnotu 15,24 % v roce 2022.

Tabulka 17: Vertikální analýza VZZ společnosti AGRO – Měřín, a.s.

Položka	2018	2019	2020	2021	2022
Výnosy	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Tržby z prodeje výrobků a služeb	64,37 %	65,79 %	67,57 %	68,62 %	71,17 %
Výkonová spotřeba	43,19 %	47,76 %	49,76 %	50,02 %	50,48 %
Osobní náklady	14,36 %	15,00 %	15,54 %	15,65 %	13,97 %
Úpravy hodnot v provozní oblasti	9,66 %	9,55 %	10,32 %	10,44 %	9,01 %
Ostatní provozní výnosy	30,46 %	28,23 %	27,27 %	26,99 %	25,71 %
Ostatní provozní náklady	11,68 %	11,17 %	11,93 %	8,40 %	10,99 %
Provozní výsledek hospodaření (+/-)	20,72 %	20,56 %	16,93 %	17,97 %	18,61 %
Finanční výsledek hospodaření (+/-)	2,14 %	0,17 %	1,77 %	1,69 %	0,22 %
Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	22,86 %	20,73 %	18,70 %	19,66 %	18,83 %
Daň z příjmů	4,12 %	3,92 %	3,26 %	3,42 %	3,58 %
Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	18,74 %	16,81 %	15,44 %	16,24 %	15,24 %
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	18,74 %	16,81 %	15,44 %	16,24 %	15,24 %

Zdroj: Výroční zprávy společnosti AGRO – Měřín, a.s. (2018-2022), zpracováno autorkou

U podniku OSEVA UNI, a.s. na rozdíl od předchozího podniku tvořily tržby z prodeje výrobků a služeb menší část celkových výnosů, naopak tržby za prodej zboží měly již větší procentuální zastoupení. S tím byla spojena i vysoká výkonová spotřeba, která měla v průběhu let více než 80 %. Osobní náklady tvořily v roce 2018 8,17 % výnosů a v následujících letech se stále držely nad 8 % až do roku 2022, kde klesly na 7,61 %. V porovnání s předchozím podnikem byly tyto náklady o polovinu menší. Podíl úprav hodnot v provozní oblasti, zejména trvalých úprav hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku, se pohyboval v rozmezí 1-2 %. Výsledek hospodaření za účetní období měl nejnižší podíl na výnosech v roce 2018, kdy tvořil 3,88 % z výnosů, a nejvyšší podíl měl v roce následujícím, kdy tvořil 4,94 % výnosů. Podíl výsledku hospodaření na výnosech byl zhruba 4 až 5krát menší než v porovnání s předchozím podnikem.

Tabulka 18: Vertikální analýza VZZ společnosti OSEVA UNI, a.s.

Položka	2018	2019	2020	2021	2022
Výnosy	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Tržby z prodeje výrobků a služeb	14,02 %	14,76 %	15,08 %	14,57 %	13,86 %
Tržby za prodej zboží	79,55 %	76,92 %	78,68 %	79,59 %	78,46 %
Výkonová spotřeba	89,07 %	87,05 %	88,87 %	88,58 %	87,95 %
Osobní náklady	8,17 %	8,31 %	8,27 %	8,24 %	7,61 %
Úpravy hodnot v provozní oblasti	1,55 %	1,44 %	1,66 %	1,50 %	1,18 %
Ostatní provozní výnosy	3,85 %	3,88 %	3,66 %	3,75 %	5,55 %
Ostatní provozní náklady	0,53 %	0,76 %	0,62 %	0,45 %	0,79 %
Provozní výsledek hospodaření (+/-)	1,96 %	2,14 %	1,90 %	2,82 %	3,59 %
Finanční výsledek hospodaření (+/-)	2,34 %	3,26 %	2,43 %	1,94 %	1,73 %
Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	4,30 %	5,41 %	4,32 %	4,75 %	5,33 %
Daň z příjmů	0,41 %	0,47 %	0,44 %	0,55 %	0,74 %
Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	3,89 %	4,94 %	3,88 %	4,20 %	4,59 %
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	3,89 %	4,94 %	3,88 %	4,20 %	4,59 %

Zdroj: Výroční zprávy společnosti OSEVA UNI, a.s. (2018-2022), zpracováno autorkou

8 Analýza rozdílových ukazatelů

8.1 Čistý pracovní kapitál

Z tabulky č. 18 lze pozorovat, že čistý pracovní kapitál podniku AGRO Měřín, a.s. má v letech rostoucí tendenci, a to díky rostoucí hodnotě oběžných aktiv, na které se podílí zejména výroby spolu s materiálem. Čistý pracovní kapitál podniku OSEVA UNI, a.s. v roce 2019 výrazně vzrostl oproti roku předchozímu, a poté se jeho hodnota mírně snižovala, nikdy se však nedostala pod hodnotu z roku 2018. Z uvedené analýzy vyplývá, že se čistý pracovní kapitál obou podniků pohybuje v kladných a relativně vysokých číslech. Podniky by tedy v případě nutnosti splatit velkou část svých krátkodobých závazků měly dostatečnou finanční rezervu pro své fungování.

Tabulka 19: Čistý pracovní kapitál společností (v tis. Kč)

AGRO – Měřín, a.s.					
	2018	2019	2020	2021	2022
Oběžná aktiva	425 568	481 642	545 844	587 681	689 166
Krátkodobé závazky	98 904	99 789	87 135	115 363	148 187
Čistý pracovní kapitál	326 664	381 853	458 709	472 318	540 979
OSEVA UNI, a.s.					
	2018	2019	2020	2021	2022
Oběžná aktiva	260 245	268 371	296 681	308 477	321 682
Krátkodobé závazky	140 472	83 406	116 980	121 797	160 197
Čistý pracovní kapitál	119 773	184 965	179 701	186 680	161 485

Zdroj: Výroční zprávy společností (2018-2022), zpracováno autorkou

Jak lze vidět v tabulce č. X, podobnou tendenci vykazovalo v prvních dvou letech i celé odvětví, kdy měl ČPK kladné a zároveň velmi vysoké hodnoty.

Tabulka 20: Čistý pracovní kapitál odvětví (v tis. Kč)

Odvětví – Rostlinná a živočišná výroba (NACE 01)		
	2018	2019
Oběžná aktiva	7 373 686	7 310 166
Krátkodobé závazky	2 931 861	2 686 631
Čistý pracovní kapitál	4 441 825	4 623 535

Zdroj: MPO (2018-2019), zpracováno autorkou

9 Analýza poměrových ukazatelů

9.1 Likvidita

Běžná likvidita

Jak již uvádí stejnojmenná podkapitola v teoretické části, doporučená hodnota běžné likvidity by se měla pohybovat kolem 2. Tak tomu je jak u podniku OSEVA UNI, a.s., tak i u celého odvětví. Hodnota nad 2,5 se dá považovat za nízkorizikovou, čehož dosahuje v prvních dvou letech i odvětví, a podnik OSEVA UNI, a.s. se nad touto hodnotou také drží v roce 2019 až 2021. I v roce 2018 dosahuje běžná likvidita tohoto podniku hodnoty, která se dá považovat za bezpečnou. Podnik AGRO Měřín, a.s. se již pohybuje v běžné likviditě mnohem výše, než je doporučená hodnota a hodnoty, které v prvních dvou letech dosahovalo odvětví. Podnik má více než čtyřikrát více oběžných aktiv, než má krátkodobých závazků. Může to naznačovat, že podnik nevyužívá svá aktiva tak efektivně, jak by mohl, ale také se může jednat o pouhou opatrnost. Nicméně z uvedené tabulky vyplývá, že vybrané podniky i společně s odvětvím nemají s běžnou likviditou problémy.

Tabulka 21: Běžná likvidita společností

AGRO Měřín, a.s.					
	2018	2019	2020	2021	2022
Oběžná aktiva	425 568	481 642	545 844	587 681	689 166
Krátkodobé závazky	98 904	99 789	87 135	115 363	148 187
Běžná likvidita	4,30	4,83	6,26	5,09	4,65
OSEVA UNI, a.s.					
	2018	2019	2020	2021	2022
Oběžná aktiva	260 245	268 371	296 681	308 477	321 682
Krátkodobé závazky	140 472	83 406	116 980	121 797	160 197
Běžná likvidita	1,85	3,22	2,54	2,53	2,01

Zdroj: Výroční zprávy společností (2018-2022), zpracováno autorkou

Tabulka 22: Běžná likvidita odvětví

Odvětví – Rostlinná a živočišná výroba (NACE 01)		
	2018	2019
Oběžná aktiva	7 373 686	7 310 166
Krátkodobé závazky	2 931 861	2 686 631
Běžná likvidita	2,52	2,72

Zdroj: MPO (2018-2019), zpracováno autorkou

Pohotová likvidita

Při porovnání vybraných podniků s odvětvím si lze všimnout, že pohotová likvidita obou podniků se od odvětví odlišuje. Při pohledu na údaje za podnik OSEVA UNI, a.s. si lze všimnout, že drží méně než jednonásobek svých krátkodobých závazků. V případě potřeby splatit všechny své krátkodobé závazky by se podnik musel uchýlit k prodeji některých svých oběžných aktiv, což nemusí jít vždy rychle. Při porovnání pohotové likvidity tohoto podniku s běžnou je zřejmé, že zásoby mají v podniku nadměrnou váhu, jak již bylo zmíněno v teoretické části. Zároveň je odvětví náchylné na různé sezónní výkyvy, a to více by měl být podnik připraven na rizika s tímto spojená.

Tabulka 23: Pohotová likvidita společností

AGRO Měřín, a.s.					
	2018	2019	2020	2021	2022
Oběžná aktiva	425 568	481 642	545 844	587 681	689 166
Zásoby	222 960	275 221	291 535	321 831	347 917
Krátkodobé závazky	98 904	99 789	87 135	115 363	148 187
Pohotová likvidita	2,05	2,07	2,92	2,30	2,30
OSEVA UNI, a.s.					
	2018	2019	2020	2021	2022
Oběžná aktiva	260 245	268 371	296 681	308 477	321 682
Zásoby	163 304	178 080	206 547	184 024	183 760
Krátkodobé závazky	140 472	83 406	116 980	121 797	160 197
Pohotová likvidita	0,69	1,08	0,77	1,02	0,86

Zdroj: : Výroční zprávy společností (2018-2022), zpracováno autorkou

Odvětví samotné je na tom s pohotovou likviditou již lépe, a podnik AGRO Měřín, a.s. má ve všech letech v peněžních prostředcích až dvojnásobek svých krátkodobých závazků, je tedy velmi dobře vybaven, co se peněžních prostředků týče.

Tabulka 24: Pohotová likvidita odvětví

Odvětví – Rostlinná a živočišná výroba (NACE 01)		
	2018	2019
Oběžná aktiva	7 373 686	7 310 166
Zásoby	3 267 064	3 388 524
Krátkodobé závazky	2 931 861	2 686 631
Pohotová likvidita	1,40	1,46

Zdroj: MPO (2018-2019), zpracováno autorkou

Okamžitá likvidita

Při posuzování okamžité likvidity si lze všimnout, že v prvních dvou letech je likvidita obou vybraných podniků výrazně nižší, než je hodnota odvětví. Jak již bylo uvedeno v teoretické části, likvidním podnik je, pokud hodnota tohoto ukazatele dosahuje alespoň 0,2, čemuž tak u ani jednoho z podniků v letech 2018 a 2019 není. Tento trend si i po zbytek analyzovaných let vyjma roku 2021 uchovává podnik OSEVA UNI, a.s. Podnik AGRO Měřín, a.s. se již v dalších letech vyrovnává odvětví, a jeho okamžitá likvidita s postupem času roste. Okamžitá likvidita je ukazatelem schopnosti podniku hradit právě splatné dluhy, a pokud by byla u podniku OSEVA UNI, a.s. hodnocena výhradně na základě tohoto ukazatele, vyplývalo by, že tato schopnost je nízká. Ovšem (a to platí i pro ostatní ukazatele likvidity v této práci) tyto ukazatele jsou počítány pouze ze stavových položek rozvahy, nelze z nich tedy vyvozovat definitivní závěry o stavu likvidity.

Tabulka 25: Okamžitá likvidita společností

AGRO Měřín, a.s.					
	2018	2019	2020	2021	2022
Peněžní prostředky	6 821	26 097	33 045	86 609	95 377
Krátkodobé závazky	98 904	99 789	87 135	115 363	148 187
Okamžitá likvidita	0,07	0,26	0,38	0,75	0,64
OSEVA UNI, a.s.					
	2018	2019	2020	2021	2022
Peněžní prostředky	959	2 128	1 008	44 694	1 122
Krátkodobé závazky	140 472	83 406	116 980	121 797	160 197
Okamžitá likvidita	0,01	0,03	0,01	0,37	0,01

Zdroj: Výroční zprávy společností (2018-2022), zpracováno autorkou

Tabulka 26: Okamžitá likvidita odvětví

Odvětví – Rostlinná a živočišná výroba (NACE 01)		
	2018	2019
Peněžní prostředky	1 235 672	1 101 188
Krátkodobé závazky	2 931 861	2 686 631
Okamžitá likvidita	0,42	0,41

Zdroj: MPO (2018-2019), zpracováno autorkou

9.2 Rentabilita

Rentabilita celkového kapitálu (ROA)

Rentabilita celkového kapitálu nebo také aktiv reprezentuje výnos na celkový investovaný kapitál. Z dostupných dat za odvětví vychází, že průměr rentability odvětví se nacházel na 5,5 % s poklesem v následném roce na 4,34 %. Při porovnání s odvětvím lze vidět, že ROA podniku AGRO Měřín, a.s. je až dvojnásobkem odvětvového průměru. Rentabilita aktiv podniku v letech klesala pouze o něco málo více než 1 %, a jeho celkový kapitál přinášel zhruba 10 % výnosů ve všech zvolených letech. Nižších čísel ROA již dosahoval podnik OSEVA UNI, a.s., jeho rentabilita aktiv se pohybovala od 2,15 % v roce 2018 až do 3,98 % v roce 2022. Kromě jednoho roku vykazuje ROA tohoto podniku rostoucí trend, což je pro podnik pozitivní, ovšem při porovnání jak s odvětvovým průměrem, tak i druhým zvoleným podnikem je zřejmé, že tato čísla jsou v některých letech relativně nízká. Lze se domnívat, že vlivem může být právě odvětví zemědělství a jeho relativně vysoká náročnost na kapitál oproti jiným odvětvím, a nemusí to ihned znamenat, že si firma vede špatně.

Tabulka 27: Rentabilita aktiv

ROA					
	2018	2019	2020	2021	2022
AGRO Měřín, a.s.	10,60 %	9,76 %	7,79 %	8,23 %	9,46 %
OSEVA UNI, a.s.	2,15 %	2,40 %	1,93 %	2,75 %	3,98 %
Odvětví	5,49 %	4,34 %	-	-	-

Zdroj: MPO (2018-2019) a výroční zprávy společností (2018-2022), zpracováno autorkou

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

Při pohledu do níže uvedené tabulky lze vidět, že se v hodnotách ROE projevují podobné tendence, jako u předchozího ukazatele. Jak u podniků, tak i u odvětvového průměru, se do roku 2020 (2019 u odvětví) hodnoty tohoto ukazatele postupně mírně snižují. Od roku 2021 se ROE obou zvolených podniků opět mírně zvyšuje. Ve srovnání s odvětvím v prvních dvou letech dosahuje podnik AGRO Měřín, a.s. téměř dvojnásobných hodnot. Podnik OSEVA UNI, a.s. tentokrát na rozdíl od předchozího ukazatele v porovnání s odvětvím dosahuje obdobných výsledků.

Tabulka 28: Rentabilita vlastního kapitálu

ROE					
	2018	2019	2020	2021	2022
AGRO Měřín, a.s.	11,08 %	8,96 %	7,84 %	8,05 %	8,46 %
OSEVA UNI, a.s.	5,30 %	6,41 %	4,68 %	4,81 %	6,20 %
Odvětví	6,50 %	4,70 %	-	-	-

Zdroj: MPO (2018-2019) a výroční zprávy společností (2018-2022), zpracováno autorkou

Rentabilita tržeb (ROS)

U rentability tržeb lze zaznamenat pokles z roku 2018 na rok 2019 jak u podniku AGRO Měřín, a.s., tak i u odvětví. Naopak podnik OSEVA UNI, a.s. dosahoval v roce 2019 oproti roku předchozímu hodnotu ROE vyšší. Ovšem stále se, i jak to bylo u některých z předešlých ukazatelů, pohyboval hodnotami pod odvětvovým průměrem. Podnik AGRO Měřín, a.s. dosahoval oproti odvětví nadstandardních hodnot, které mohou naznačovat silnou pozici na trhu a s ní spojenou vysokou ziskovou marží, či efektivně řízené náklady.

Tabulka 29: Rentabilita tržeb

ROS					
	2018	2019	2020	2021	2022
AGRO Měřín, a.s.	27,87 %	24,39 %	21,83 %	22,85 %	20,62 %
OSEVA UNI, a.s.	4,15 %	5,38 %	4,14 %	4,46 %	4,97 %
Odvětví	10,42 %	7,46 %	-	-	-

Zdroj: MPO (2018-2019) a výroční zprávy společností (2018-2022), zpracováno autorkou

9.3 Aktivita

Obrat aktiv

Ačkoliv se pro tento ukazatel doporučují hodnoty od 1,5 do nejvýše 2,9, kvůli kapitálové náročnosti tohoto odvětví se jak vybrané podniky, tak i odvětvový průměr pohybují doporučenou dolní hranicí. Z tabulky lze vidět, že odvětvový průměr se nachází na 0,48. Podnik AGRO Měřín, a.s. průběžně dosahuje hodnot mírně nižších, než je odvětví, naopak podnik OSEVA UNI, a.s. dosahuje až dvojnásobných hodnot tohoto ukazatele. Co se týče vývoje v letech, u žádného z podniků nedochází k výrazným poklesům ani růstům, pohyby se většinou nachází v rozmezí 0,1. Čísla lze interpretovat tak, že podniku

AGRO Měřín, a.s. se celková aktiva vrátí za rok v tržbách zhruba 0,3krát, podniku OSEVA UNI, a.s. zhruba jednou a v odvětví v průměru 0,5krát.

Tabulka 30: Obrat aktiv

Obrat aktiv					
	2018	2019	2020	2021	2022
AGRO Měřín, a.s.	0,34	0,33	0,33	0,33	0,38
OSEVA UNI, a.s.	1,03	1,03	0,95	0,92	1,02
Odvětví	0,48	0,49	-	-	-

Zdroj: MPO (2018-2019) a výroční zprávy společností (2018-2022), zpracováno autorkou

Doba obratu zásob

V případě ukazatele doby obratu zásob je z tabulky zřejmé, že vybrané podniky mají výrazně nižší hodnoty, než je tomu tak v odvětví. Vysoká hodnota naznačuje rychlé točení zásob, a tedy zásoby obou vybraných podniků se točí výrazně pomaleji než v průměru v odvětví.

Tabulka 31: Doba obratu zásob (dny)

Doba obratu zásob (dny)					
	2018	2019	2020	2021	2022
AGRO Měřín, a.s.	114,94	142,66	145,14	152,88	132,89
OSEVA UNI, a.s.	60,61	65,59	72,49	61,53	53,14
Odvětví	762,39	743,24	-	-	-

Zdroj: MPO (2018-2019) a výroční zprávy společností (2018-2022), zpracováno autorkou

Doba obratu pohledávek

Jak již bylo uvedeno v teoretické části, dobu obratu pohledávek a závazků je vhodné porovnat. Již z prvního pohledu lze vidět, že pohledávky podniku AGRO Měřín, a.s. bývají spláceny po zhruba dvojnásobné době, než podnik splácí své závazky.

Tabulka 32: Doba obratu pohledávek

Doba obratu pohledávek (dny)					
	2018	2019	2020	2021	2022
AGRO Měřín, a.s.	99,47	92,10	108,55	83,89	92,56
OSEVA UNI, a.s.	35,14	32,03	30,85	26,30	39,02
Odvětví	94,00	85,67	-	-	-

Zdroj: MPO (2018-2019) a výroční zprávy společností (2018-2022), zpracováno autorkou

Již menší rozdíly sleduje podnik OSEVA UNI, a.s., ovšem stále je ve všech letech doba obratu pohledávek delší, než je doba obratu závazků. Samotné odvětví se drží doporučení, neboť oba ukazatele jsou v letech skoro identické.

Tabulka 33: Doba obratu závazků

Doba obratu závazků (dny)					
	2018	2019	2020	2021	2022
AGRO Měřín, a.s.	50,29	51,02	42,79	54,05	55,82
OSEVA UNI, a.s.	51,43	30,30	40,50	40,16	45,70
Odvětví	96,11	84,12	-	-	-

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv společností v letech 2018-2022 a dat zveřejněných MPO za rok 2018 a 2019

9.4 Zadluženost

Celková zadluženost (Debt Ratio)

Doporučená výše celkové zadluženosti je zhruba 50 %. Jak lze vidět z tabulky, odvětví dosahovalo něco málo přes 20 % v obou letech. Odvětvovému průměru se blížil i podnik OSEVA UNI, a.s. zejména v roce 2018, v dalších letech již sledovaly hodnoty mírný pokles s nejnižší hodnotou 13,87 % v roce 2019. Podnik AGRO Měřín, a.s. měl oproti odvětví již výrazněji nižší hodnoty tohoto ukazatele, který navíc do roku 2021 klesal na nejnižší hodnotu 7,57 %. Takto nízké hodnoty, jak již bylo zmíněno v teoretické části, jsou výhodné pro věřitele, jelikož málo zadlužený podnik nepředstavuje takové riziko.

Tabulka 34: Celková zadluženost

Celková zadluženost					
	2018	2019	2020	2021	2022
AGRO Měřín, a.s.	13,46 %	12,23 %	9,40 %	7,57 %	8,40 %
OSEVA UNI, a.s.	19,69 %	13,87 %	15,66 %	14,72 %	17,99 %
Odvětví	23,03 %	21,78 %	-	-	-

Zdroj: MPO (2018-2019) a výroční zprávy společností (2018-2022), zpracováno autorkou

Míra zadluženosti (Debt Equity Ratio)

Jak lze vidět z tabulky č. 36, míra zadluženosti odvětví i podniků není vysoká, a nepřekračuje doporučenou hodnotu 1,5. Dále si lze povšimnout, že oba vybrané podniky mají menší hodnoty tohoto ukazatele, než jaký je v odvětví, a cizí zdroje ani podniků, ani odvětví nejsou ani z poloviny tak velké, jako jejich vlastní kapitál.

Tabulka 35: Míra zadluženosti

Míra zadluženosti					
	2018	2019	2020	2021	2022
AGRO Měřín, a.s.	0,16	0,14	0,10	0,08	0,09
OSEVA UNI, a.s.	0,25	0,16	0,19	0,17	0,22
Odvětví	0,30	0,28	-	-	-

Zdroj: MPO (2018-2019) a výroční zprávy společností (2018-2022), zpracováno autorkou

Koeficient samofinancování (Equity Ratio)

Pomocí tohoto ukazatele lze vidět, že oba podniky jsou z 80-90 % financovány akcionáři. Téměř stejně je tomu tak i v odvětví. Podnik AGRO Měřín, a.s. sledoval růst koeficientu samofinancování, a to až do roku 2021, v roce 2022 se mírně snížil, ovšem stále na vyšší hodnotu, než byly hodnoty do roku 2020. U podniku OSEVA UNI, a.s. se hodnoty pohybovaly v rozmezí 6 %, nejvyšší růst nastal v roce 2019.

Tabulka 36: Koeficient samofinancování

Koeficient samofinancování					
	2018	2019	2020	2021	2022
AGRO Měřín, a.s.	86,52 %	89,02 %	90,59 %	92,40 %	91,58 %
OSEVA UNI, a.s.	80,31 %	86,13 %	84,34 %	85,28 %	82,01 %
Odvětví	76,77 %	78,06 %	-	-	-

Zdroj: MPO (2018-2019) a výroční zprávy společností (2018-2022), zpracováno autorkou

Ve stejnojmenné podkapitole teoretické části práce je uvedeno, že by se tento ukazatel po součtu s celkovou zadlužeností měl rovnat 1, a níže uvedená tabulka toto potvrzuje.

Tabulka 37: Součet celkové zadluženosti a koeficientu samofinancování

Celková zadluženost + koeficient samofinancování					
	2018	2019	2020	2021	2022
AGRO Měřín, a.s.	99,98 %	101,25 %	99,99 %	99,97 %	99,98 %
OSEVA UNI, a.s.	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Odvětví	99,79 %	99,84 %	-	-	-

Zdroj: MPO (2018-2019) a výroční zprávy společností (2018-2022), zpracováno autorkou

Úrokové krytí (Times Interest Earned)

V případě tohoto ukazatele není v tabulce uvedeno odvětví, neboť potřebná data nebyla dostupná. Mezi oběma podniky panují značné rozdíly. U podniku AGRO Měřín, a.s. lze vidět, že výsledek hospodaření převýšil nákladové úroky v některých rocích až několika tisíckrát. Nejvíce vydělal podnikový kapitál na úhradu svých explicitních nákladů u podniku OSEVA UNI, a.s. v roce 2018, kdy hodnota dosahovala až 112,8.

Tabulka 38: Úrokové krytí

Úrokové krytí					
	2018	2019	2020	2021	2022
AGRO Měřín, a.s.	195,28	402,00	10322,47	3238,00	2406,76
OSEVA UNI, a.s.	17,52	23,67	67,16	112,80	17,68

Zdroj: Výroční zprávy společností (2018-2022), zpracováno autorkou

10 Pyramidové soustavy ukazatelů – Du Pont Rozklad

Tato kapitola je věnována rozboru vrcholového ukazatele ROE podniků s odvětvím a zkoumání příčin jeho změn. Z důvodu rozsáhlosti bylo následující schéma rozděleno na dvě části, zároveň také byl pro zvýšení přesnosti v tomto případě pro výpočet ROA použit čistý zisk (v kapitole praktické části zabývající se rentabilitou byl použit EBIT).

Obrázek 2: Du Pont rozklad (1. část)

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)					
	2018	2019	2020	2021	2022
AM, a.s.	11,08 %	8,96 %	7,84 %	8,05 %	8,46 %
OU, a.s.	5,30 %	6,41 %	4,68 %	4,81 %	6,20 %
Odvětví	6,50 %	4,70 %	-	-	-

Rentabilita aktiv (ROA)					
	2018	2019	2020	2021	2022
AM, a.s.	9,59 %	7,98 %	7,10 %	7,44 %	7,75 %
OU, a.s.	4,26 %	5,52 %	3,94 %	4,10 %	5,08 %
Odvětví	4,99 %	3,67 %	-	-	-

Finanční páka = Aktiva / Vlastní kapitál					
	2018	2019	2020	2021	2022
AM, a.s.	1,16	1,12	1,10	1,08	1,09
OU, a.s.	1,25	1,16	1,19	1,17	1,22
Odvětví	1,30	1,28	-	-	-

Zdroj: MPO (2018-2019) a výroční zprávy společností (2018-2022), zpracováno autorkou

Obrázek 3: Du Pont rozklad (2. část)

Rentabilita aktiv (ROA)*					
	2018	2019	2020	2021	2022
AM, a.s.	9,59 %	7,98 %	7,10 %	7,44 %	7,75 %
OU, a.s.	4,26 %	5,52 %	3,94 %	4,10 %	5,08 %
Odvětví	4,99 %	3,67 %	-	-	-

Rentabilita tržeb					
	2018	2019	2020	2021	2022
AM, a.s.	27,87 %	24,39 %	21,83 %	22,85 %	20,62 %
OU, a.s.	4,15 %	5,38 %	4,14 %	4,46 %	4,97 %
Odvětví	10,42 %	7,46 %	-	-	-

Obrat celkových aktiv					
	2018	2019	2020	2021	2022
AM, a.s.	0,34	0,33	0,33	0,33	0,38
OU, a.s.	1,03	1,03	0,95	0,92	1,02
Odvětví	0,48	0,49	-	-	-

Čistý zisk (EAT)					
	2018	2019	2020	2021	2022
AM, a.s.	197 347	171 744	160 022	175 542	197 064
OU, a.s.	40 830	53 361	43 030	48 720	62 703
Odvětví	1 144 220	858 248	-	-	-

Tržby					
	2018	2019	2020	2021	2022
AM, a.s.	708 005	704 183	733 167	768 375	955 620
OU, a.s.	983 369	990 975	1 039 946	1 091 681	1 262 077
Odvětví	10 982 285	11 498 318	-	-	-

Aktiva					
	2018	2019	2020	2021	2022
AM, a.s.	2 058 583	2 153 065	2 253 360	2 360 751	2 542 342
OU, a.s.	958 619	966 428	1 091 144	1 187 077	1 233 149
Odvětví	22 939 012	23 413 837	-	-	-

Zdroj: MPO (2018-2019) a výroční zprávy společností (2018-2022), zpracováno autorkou

Podnik AGRO Měřín, a.s. zaznamenával až do roku 2020 klesající trend rentability vlastního kapitálu. Tento pokles byl zapříčiněn zejména poklesem rentability aktiv, a ačkoliv finanční páka také klesala, klesala o pouhé setiny, ROA již klesala o celá procenta. Při detailnějším pohledu lze vidět, že na poklesu rentability aktiv se podílel hlavně ukazatel rentability tržeb, zatímco ukazatel obratu aktiv se téměř neměnil. Na nejnižší úrovni schématu, která je obsahem obrázku č. 3, lze pozorovat zejména snížení čistého zisku, ale i tržeb. Od roku 2021 vrcholový ukazatel tohoto podniku opět začíná

růst, stejně jako oba jej ovlivňující ukazatele. Na rostoucí rentabilitu aktiv měl tentokrát vliv růst obrátu aktiv, neboť v tu samou chvíli druhý ukazatel ovlivňující ROA klesl o více než 2 %.

Podnik OSEVA UNI, a.s. pozoroval v roce 2019 zvýšení vrcholového ukazatele, a to díky zvýšení ROA, zatímco finanční páka, která spolu s ROA vrcholový ukazatel ovlivňuje, klesala. Růst rentability aktiv byl zapříčiněn čistě růstem rentability tržeb, neboť obrátu aktiv zůstával neměnný. Na nejnižší úrovni tohoto schématu lze pozorovat jak vyšší tržby, tak i vyšší čistý zisk, čímž byla rostoucí rentabilita tržeb zapříčiněna. V roce 2020 měla rentabilita vlastního kapitálu oproti předchozímu roku o skoro 2 % nižší hodnotu. Ačkoliv byla finanční páka v tomto roce vyšší, rentabilita aktiv svým poklesem přispěla na pokles ROE. V daném roce totiž klesaly oba ukazatele, které ROA ovlivňují. Na nejnižší úrovni lze při bližším pohledu vidět, že došlo k růstu tržeb, zároveň se však snížil čistý zisk. Od roku 2021 již vrcholový ukazatel ROE opět rostl, stejně tak i jej ovlivňující ukazatele, rentabilita aktiv a finanční páka. Zároveň rostly jak čistý zisk, tak i tržby spolu s aktivy.

Odvětví stejně jako podnik AGRO Měřín zaznamenal v roce 2019 pokles rentability vlastního kapitálu. Zapříčinil to jak pokles rentability aktiv, tak i finanční páky. Rentabilitu aktiv v daném roce snížila rentabilita tržeb, která poklesla o téměř 3 %, zatímco obrátu celkových aktiv se, ačkoliv jen o setinu, zvýšil. Výrazně nižší hodnotu dosáhlo odvětví v roce 2019 oproti předchozímu roku u čistého zisku, zatímco tržby byly v tom samém roce vyšší.

Jak si lze všimnout, vývoj ukazatele ROE byl v roce 2019 kladný pouze pro podnik OSEVA UNI, a.s., zatímco druhý zvolený podnik spolu s odvětvím zaznamenávaly pokles tohoto ukazatele. V dalších letech se vývoj tohoto ukazatele u obou podniků shodoval, a to poklesem v roce 2020 a růstem v následujících dvou letech. V žádném z ukazatelů nedocházelo k výrazně vyšším změnám, maximální změny se pohybovaly do 3 %.

11 Souhrnné indexy hodnocení

11.1 Altmanovo Z-skóre

AGRO – Měřín, a.s.

Již v roce 2018 je hodnota Z-skóre vysoko nad hraniční hodnotou šedé zóny, a v průběhu let se tato hodnota zvyšuje. K výraznějším růstům docházelo u rovnice X4, která je vypočtena podílem účetních hodnot vlastního kapitálu a cizích zdrojů. Při zpětném pohledu do horizontální analýzy lze vidět, že vlastní kapitál v letech rostl, a naopak cizí zdroje klesaly. V roce 2022 hodnota Z-skóre mírně poklesla, stejně jako výsledek rovnice X4, a opět lze v horizontální analýze vidět, že hodnota cizích zdrojů zaznamenala oproti předchozím rokům zvýšení. Tento podnik lze dle hodnotících kritérií uvedených v teoretické části označit jako prosperující, a v nejbližší době mu bankrot nehrozí.

Tabulka 39: Z-skóre společnosti AGRO – Měřín, a.s.

	2018	2019	2020	2021	2022
X1	0,16	0,18	0,20	0,20	0,21
X2	0,77	0,81	0,83	0,85	0,84
X3	0,11	0,10	0,08	0,08	0,09
X4	6,43	7,28	9,63	12,21	10,90
X5	0,34	0,33	0,33	0,33	0,38
Z-skóre	4,14	4,50	5,46	6,57	6,11

Zdroj: Výroční zprávy společnosti AGRO – Měřín, a.s. (2018-2022), zpracováno autorkou

OSEVA UNI, a.s.

Podobně jako předchozí podnik i podnik OSEVA UNI, a.s. získal hodnocení naznačující finanční prosperitu. V roce 2019 došlo oproti předchozímu roku k růstu Z-skóre, stejně jako u ukazatele X4, kdy opět vycházejíc z horizontální analýzy vzrostl vlastní kapitál ve čitateli a cizí zdroje ve jmenovateli byly oproti předchozímu roku o téměř 30 % nižší. V následujícím roce Z-skóre mírně pokleslo, společně s hodnotami ukazatelů X4, X1 a X5, stále však bylo vysoko nad hranicí se šedou zónou. Hodnota X3 zůstávala až do roku 2020 stejná, k poklesu například ukazatele X1 přispěla rostoucí aktiva ve jmenovateli a klesající čistý pracovní kapitál v čitateli.

Tabulka 40: Z-skóre společnosti OSEVA UNI, a.s.

	2018	2019	2020	2021	2022
X1	0,12	0,19	0,16	0,16	0,13
X2	0,38	0,41	0,42	0,42	0,36
X3	0,02	0,02	0,02	0,03	0,04
X4	4,08	6,21	5,39	5,79	4,56
X5	1,03	1,03	0,95	0,92	1,02
Z-skóre	3,21	4,19	3,74	3,90	3,46

Zdroj: Výroční zprávy společnosti OSEVA UNI, a.s. (2018-2022), zpracováno autorkou

11.2 Kralickův Quicktest

V tomto testu dosahoval podnik AGRO Měřín, a.s., nejlepšího ohodnocení ve třech ze čtyř rovnic. Nejnižšího průměru ohodnocení dosahoval v letech 2020 a 2021, kdy byla výsledná hodnota průměru bodů 3,25. Toto hodnocení jej stále řadí mezi velmi dobře si vedoucí podniky. Nejnižšího bodového ohodnocení v letech vždy dosahovaly rovnice R3, které jsou vypočteny podílem EBIT a celkových aktiv. V letech 2020 a 2021 byly ohodnoceny pouze jedním bodem, oproti dvěma bodům v ostatních letech. Při zpětném pohledu do již provedených výpočtů byl v těchto málo obodovaných letech nižší EBIT, společně s vyššími aktivy. Výsledky rovnic R3 byly ovšem velmi blízko hranice ke dvěma bodům, nenastávaly tedy žádné výrazné rozdíly. Obecně lze z tohoto testu dojít k závěru, že podnik AGRO Měřín, a.s. si vede velmi dobře.

Tabulka 41: Kralickův Quicktest společnosti AGRO – Měřín, a.s.

Výsledky rovnice Kralickova testu					
	2018	2019	2020	2021	2022
R1	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
R2	0,8	0,9	0,7	0,5	0,6
R3	0,11	0,10	0,08	0,08	0,09
R4	0,33	0,31	0,30	0,31	0,28
Ohodnocení rovnic body					
	2018	2019	2020	2021	2022
R1	4	4	4	4	4
R2	4	4	4	4	4
R3	2	2	1	1	2
R4	4	4	4	4	4
Průměr	3,5	3,5	3,25	3,25	3,5

Zdroj: Výroční zprávy společnosti AGRO – Měřín, a.s. (2018-2022), zpracováno autorkou

V tabulce č. 40 v části s bodovým ohodnocením výsledků rovnic lze vidět, že nejlepší výsledků dosahovaly rovnice R1 a R2, zatímco rovnice R3 získala ve všech letech pouze jeden bod. Podnik OSEVA UNI, a.s. pozoroval nejnižšího průměru hodnocení rovnic v roce 2018, kdy byl průměr 2,5. Ve všech letech podnik zároveň nedosahoval průměru vyššího než tři, dle kritérií by byl zařazen do šedé zóny, dle tohoto testu samotného tedy nelze přesně určit, v jaké situaci se nachází.

Tabulka 42: Kralickův Quicktest společnosti OSEVA UNI, a.s.

Výsledky rovnice Kralickova testu					
	2018	2019	2020	2021	2022
R1	0,8	0,9	0,8	0,9	0,8
R2	3,1	1,8	2,6	2,4	2,5
R3	0,02	0,02	0,02	0,03	0,04
R4	0,06	0,07	0,06	0,06	0,07
Ohodnocení rovnic body					
	2018	2019	2020	2021	2022
R1	4	4	4	4	4
R2	3	4	4	4	4
R3	1	1	1	1	1
R4	2	2	2	2	2
Průměr	2,5	2,75	2,75	2,75	2,75

Zdroj: Výroční zprávy společnosti OSEVA UNI, a.s. (2018-2022), zpracováno autorkou

12 Shrnutí

Pokud se jedná o rozvahu, oba podniky zaznamenávaly v letech pozvolný nárůst celkových aktiv. Vybrané podniky pozorovaly podobné trendy u dlouhodobého majetku. U obou podniků zároveň došlo v roce 2019 k poklesu dlouhodobého hmotného majetku, ale stále docházelo k investicím do něj, jak vycházelo z výročních zpráv obou společností. V dalších letech se již dlouhodobý hmotný majetek pozvolna zvyšoval. Strukturou aktiv se podniky více méně podobaly jak jeden druhému, tak i odvětví, podíly dlouhodobého majetku na aktivech se většinou pohybovaly okolo 70 % kromě roku 2018 u podniku AGRO – Měřín, a.s., kdy byl tento podíl téměř 80 %. Byly i určité položky, u kterých byly mezi podniky navzájem a mezi odvětvím větší odlišnosti, jako například u dlouhodobého finančního majetku, kdy byl u podniku OSEVA UNI, a.s. podíl na aktivech o 20 % větší než u druhého podniku a odvětví.

Vertikální analýzy pasiv ukázaly, že ani v této oblasti se podniky od odvětví tolik neliší. Podnik AGRO – Měřín, a.s. měl oproti druhému podniku a odvětví nejmenší podíl cizích zdrojů na celkových pasivech, kdy se podíl pohyboval mezi 13,5-8 %, kdežto odvětvovým průměrem bylo zhruba 22 %, k čemuž se ve většině let více blížil podnik OSEVA UNI, a.s. Zároveň měl podnik AGRO – Měřín, a.s. oproti odvětví a druhému podniku o skoro 10 % méně krátkodobých závazků. Tento podnik také vykazoval nejvyšší podíl výsledku hospodaření běžného účetního období na pasivech, v letech to bylo 7 % a výše, kdežto jak odvětvový průměr, tak i podnik OSEVA UNI, a.s. se pohybovaly kolem 3-5 %.

Namísto celkové horizontální analýzy výkazů zisku a ztráty podniků byl analyzován vývoj provozního výsledku hospodaření a jej ovlivňující přidaná hodnota. U podniku AGRO – Měřín, a.s. byl pozorován pokles provozního výsledku hospodaření v letech 2019 a 2020, stejně jako u přidané hodnoty. To bylo zapříčiněno jednak poklesem výkonů v roce 2019, ale i jejich růst v roce 2020 nebyl dostačující, neboť v těchto dvou letech došlo k většímu růstu výkonové spotřeby a v roce 2020 ještě k poklesu obchodní marže. Pokles provozního výsledku hospodaření pozoroval i podnik OSEVA UNI, a.s., a to pouze v roce 2020, a stejně tak poklesla v tomto roce jeho přidaná hodnota. Příčiny byly podobné jako u předchozího podniku, a to pokles obchodní marže a vyšší výkonová spotřeba. Při porovnání výsledku hospodaření za účetní období z vertikální analýzy bylo možné vidět, že podíl tohoto VH na výnosech byl u podniku AGRO – Měřín, a.s. v letech

tři až čtyřikrát větší než u podniku OSEVA UNI, a.s., většinou se tento podíl pohyboval mezi 15-19 %, kdežto u OSEVA UNI, a.s. nikdy nebyl více než 5 %.

V případě čistého pracovního kapitálu se u obou podniků pohyboval se v kladných relativně vysokých číslech a měl ve většině případů rostoucí tendenci. Čistý pracovní kapitál navazuje na běžnou likviditu, která stejné položky staví do poměru. Běžná likvidita se jevila u podniků i odvětví jako bezproblémová. Podniky dosahovaly doporučené hodnoty, zároveň se nijak výrazně neodchylovaly od odvětvového průměru. V případě pohotovostní likvidity si vedl podnik AGRO – Měřín, a.s. v porovnání s odvětvím lépe, naopak podnik OSEVA UNI, a.s. v roce 2018 o polovinu nižší. Okamžitá likvidita dosahovala v porovnání s odvětvím **velmi nízkých hodnot** u podniku OSEVA UNI, a.s., druhý podnik se kromě roku 2018 odvětví víceméně rovnal.

S rentabilitou neměl podnik AGRO – Měřín, a.s. žádné problémy, ve všech vybraných ukazatelích rentability dosahoval až dvojnásobných hodnot, jaké byly u odvětví. Hůře si vedl podnik OSEVA UNI, a.s., jehož rentabilita aktiv, měla první čtyři roky hodnoty o polovinu menší než u odvětví, a až v roce 2022 dosáhla odvětvových hodnot. Rentabilita tržeb tohoto podniku byla také oproti odvětví o polovinu slabší.

Ukazatel obratu aktiv se u podniku AGRO – Měřín, a.s. téměř shodoval, druhý podnik odvětví o polovinu předčil. U doby obratu pohledávek a závazků se doporučuje, aby byly závazky spláceny po delší době, než jsou pohledávky. Podnik AGRO – Měřín, a.s. měl dlouhodobě téměř o polovinu vyšší dobu obratu závazků než pohledávek. Podnik OSEVA UNI, a.s. měl kromě roku 2019 také o něco delší dobu obratu pohledávek než závazků. V odvětví se tyto doby víceméně shodovaly.

U celkové zadluženosti mělo jak odvětví, tak i podniky o zhruba 30 % menší, než je doporučená hodnota, podniky se od odvětví ovšem nijak výrazně nelišily. Z analýzy míry zadluženosti vyplynulo, že jak u odvětví, tak i podniků nejsou cizí zdroje ani z poloviny tak velké, jako jejich vlastní kapitál, a jejich hodnoty se nepřibližovaly doporučené maximální hodnotě. V koeficientu samofinancování se vybrané podniky také shodovaly s odvětvím na hodnotě zhruba 80 %.

Altmanovo Z-skóre vyhodnotilo podnik AGRO – Měřín, a.s. jako prosperující, stejně tak i podnik OSEVA UNI, a.s., dle Kralickova Quicktestu spadal podnik AGRO – Měřín, a.s. do kategorie prosperujících podniků, kdežto podnik OSEVA UNI, a.s. již spadal do šedé zóny kritérií tohoto testu.

Zhodnocení a závěr

Při zpětném pohledu na provedenou analýzu se u obou podniků vyskytovalo několik slabých stránek, a to konkrétně:

OSEVA UNI, a.s.

- opakující se velmi nízké množství peněžních prostředků,
- velmi nízká okamžitá likvidita,
- doba obratu pohledávek (zhruba o polovinu) delší než doba obratu závazků,
- každoročně podniku zůstává patrné množství pohledávek po lhůtě splatnosti,
- nízká zadluženost,

AGRO – Měřín, a.s.

- doba obratu pohledávek dvakrát delší než doba obratu závazků (v roce 2021 vykazoval podnik pohledávky z obchodního styku po lhůtě splatnosti 21,936 tis. Kč),
- nízká zadluženost (o 10 % nižší než u odvětví).

Pro zlepšení situace se nabízí několik následujících řešení:

- Nastavení vhodnějších platebních podmínek pro odběratele

Pro zkrácení doby obratu pohledávek a zlepšení platební morálky odběratelů se nabízí nastavení kratší lhůty splatnosti nebo například slevy na výrobky pro odběratele v případě platby před splatností. Pokud by se zkrátila doba obratu pohledávek, podnik by inkasoval platby od svých odběratelů rychleji a mohlo by to zejména u podniku OSEVA UNI, a.s. částečně zlepšit situaci s peněžními prostředky, a zvýšit tak i okamžitou likviditu.

- Využívání více cizích zdrojů

Oba podniky čerpaly dlouhodobé úvěry málo nebo vůbec, pouze podnik AGRO – Měřín, a.s. čerpal v roce 2018 dlouhodobý bankovní úvěr, druhý podnik žádný takový úvěr v celé časové řadě nevykazoval, a krátkodobé úvěry v letech u obou podniků činily jen nepatrnou část pasiv. Pokud by podniky začaly více čerpat cizí zdroje právě například v podobě bankovních úvěrů, mohly by potenciálně sklízet výsledek pozitivního efektu finanční páky a zvýšit svou rentabilitu vlastního kapitálu, zároveň by úroky z takového úvěru zvyšovaly náklady a vedly k nižším daním.

Spíše nižšího ohodnocení v Kralickově Quicktestu dosahovaly u obou podniků rovnice R3 dané podílem EBIT a celkových aktiv, tedy snaha o zvýšení EBIT by mohla vést k lepším výsledkům.

Zároveň v letech nebyly pozorovány žádné velké výkyvy spojené ať už s pandemií Covid-19, tak i s válkou na Ukrajině, ostatně to i zmiňuje podnik OSEVA UNI, a.s. ve své příloze k účetní závěrce z roku 2022. V souhrnu jednotlivé části analýzy nijak nenaznačovaly, že by podnikům v blízké době hrozil bankrot.

V této práci bylo využito pro porovnání i data za odvětví, která přestala být ovšem publikována v roce 2020, a tak nebylo možné zhodnocovat podniky společně s odvětvím po celou časovou řadu.

Seznam použitých zdrojů

- Brabenec, T. (2022). *Finanční analýza obchodních korporací*. Ekopress.
- Černohorský, J. (2020). *Finance: od teorie k realitě*. Grada Publishing.
- Čížinská, R. (2018). *Základy finančního řízení podniku*. Grada Publishing.
- Dluhošová, D., Lisztwanová, K., Ratmanová, I., Richtarová, D., Valecký, J., & Zmeškal, Z. (2021). *Finanční řízení a rozhodování podniku* (4. vyd.). Ekopress.
- Dvořáková, D. (2017). *Specifika účetnictví a oceňování v zemědělství*. (2. vyd.). Wolters Kluwer.
- FinAnalysis (n.d.) *Poměrové ukazatele vyjadřují informace o výkonnosti podniku*. Dostupné 26. 3. 2024 z <https://www.finanalysis.cz/pouzite-pomerove-ukazatele.html>
- Gibson, Ch. H. (2013). *Financial Reporting & Analysis*. (13. vyd.). Cengage Learning.
- Grünwald, R., & Holečková, J. (2009). *Finanční analýza a plánování podniku*. Ekopress.
- Hrdý, M., & Krechovská, M. (2016). *Podnikové finance v teorii a praxi*. (2. vyd.). Wolters Kluwer.
- Kislingerová, E. a kol. (2010). *Manažerské finance*. (3. vyd.). C. H. Beck.
- Kislingerová, E., & Hnilica, J. (2008). *Finanční analýza – krok za krokem*. (2. vyd.). C. H. Beck.
- Knápková, A., Pavelková, D., Remeš, D., & Šteker, K. (2017). *Finanční analýza* (3. vyd.). Grada Publishing.
- Landa, M. (2008). *Jak číst finanční výkazy*. Computer Press.
- Marinič, P., & Lešták, J. (2014). *Základy hodnotového managementu, měření finanční výkonnosti a oceňování podniku*. Wolters Kluwer.
- Mařík, M., Čada, K., Dušek, D., Maříková, P., Rajdl, J., & Rýdlová, B. (2018). *Metody oceňování podniku. Proces ocenění – základní metody a postupy*. (4. vyd.). Ekopress.
- Ministerstvo financí (2023a). *AGRO – Měřín, a.s.* ARES. Dostupné 22. 3. 2024 z <https://ares.gov.cz/ekonomicke-subjekty/res/49434179>
- Ministerstvo financí (2023b). *OSEVA UNI, a.s.* Dostupné 22. 3. 2024 z <https://ares.gov.cz/ekonomicke-subjekty/res/15061612>
- Ministerstvo průmyslu a obchodu (2020). *Finanční analýza podnikové sféry za rok 2019 – Tabulková příloha*. Dostupné 3.3. 2024 z <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/analyticke-materialy-a-statistiky/analyticke-materialy/financni-analyza-podnikove-sfery-za-rok-2019--255382/>
- Ministerstvo spravedlnosti (2019). *Výroční zpráva společnosti AGRO – Měřín, a.s. za rok 2018*. Dostupné 20. 3. 2024 z <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=58512860&subjektId=184412&spis=683396>
- Ministerstvo spravedlnosti (2020). *Výroční zpráva společnosti AGRO – Měřín, a.s. za rok 2019*. Dostupné 20. 3. 2024 z <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=62931125&subjektId=184412&spis=683396>

- Ministerstvo spravedlnosti (2021). *Výroční zpráva společnosti OSEVA UNI, a.s. za rok 2018*. Dostupné 20. 3. 2024 z <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=65040740&subjektId=682068&spis=606810>
- Ministerstvo spravedlnosti (2021). *Výroční zpráva společnosti OSEVA UNI, a.s. za rok 2019*. Dostupné 20. 3. 2024 z <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=65040709&subjektId=682068&spis=606810>
- Ministerstvo spravedlnosti (2021). *Výroční zpráva společnosti OSEVA UNI, a.s. za rok 2020*. Dostupné 20. 3. 2024 z <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=66851188&subjektId=682068&spis=606810>
- Ministerstvo spravedlnosti (2021). *Výroční zpráva společnosti AGRO – Měřín, a.s. za rok 2020*. Dostupné 20. 3. 2024 z <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=67616563&subjektId=184412&spis=683396>
- Ministerstvo spravedlnosti (2022). *Výroční zpráva společnosti OSEVA UNI, a.s. za rok 2021*. Dostupné 20. 3. 2024 z <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=71914784&subjektId=682068&spis=606810>
- Ministerstvo spravedlnosti (2022). *Výroční zpráva společnosti AGRO – Měřín, a.s. za rok 2021*. Dostupné 20. 3. 2024 z <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=72824722&subjektId=184412&spis=683396>
- Ministerstvo spravedlnosti (2023). *Výroční zpráva společnosti OSEVA UNI, a.s. za rok 2022*. Dostupné 20. 3. 2024 z <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=77961622&subjektId=682068&spis=606810>
- Ministerstvo spravedlnosti (2023). *Výroční zpráva společnosti AGRO – Měřín, a.s. za rok 2022*. Dostupné 20. 3. 2024 z <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=78128916&subjektId=184412&spis=683396>
- Ministerstvo spravedlnosti (n.d.). *Výpis z obchodního rejstříku*. Dostupné 22. 3. 2024 z <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=682068&typ=PLATNY>
- Morávek, Z. (2014). *Dotace u zemědělských podnikatelů*. DAUČ. Dostupné 25. 2. z <https://www.dauc.cz/clanky/7251/dotace-u-zemedelskych-podnikatelu>
- Nývltová, R., & Marinič, P. (2010). *Finanční řízení podniku*. Grada Publishing.
- Růčková, P. (2021). *Finanční analýza* (7. vyd.). Grada Publishing.
- Sedláček, J. (2011). *Finanční analýza podniku*. Computer Press.
- Strouhal, J., Štamfestová, P., Havlová, K., & Kubíček, A. (2016). *Zveřejňování obchodních korporací*. Wolters Kluwer.
- Šiman, J., & Petera, P. (2010). *Financování podnikatelských subjektů. Teorie pro praxi*. C. H. Beck.
- Špička, J. (2017). *Finanční analýza organizace z pohledu zájmových skupin*. C. H. Beck
- Vochozka, M., Stehel, V., Vrbka, J., Rowland, Z., Šuleř, P., Machová, V., Krulický, T., & Horák, J. (2020). *Metody komplexního hodnocení podniku*. (2. vyd.). Grada Publishing.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Klasifikace aktiv specifických pro zemědělství	12
Tabulka 2: Zjednodušená struktura rozvahy zahrnující položky specifické pro zemědělství	13
Tabulka 3: Bodování hodnot jednotlivých ukazatelů Kralickova Quicktestu.....	35
Tabulka 4: Interpretace výsledků Kralickova Quicktestu	35
Tabulka 5: Účtování o dotacích.....	37
Tabulka 6: Horizontální analýza aktiv společnosti AGRO Měřín, a.s.	39
Tabulka 7: Horizontální analýza aktiv společnosti OSEVA UNI, a.s.....	40
Tabulka 8: Vertikální analýza aktiv společnosti AGRO – Měřín, a.s.	41
Tabulka 9: Vertikální analýza aktiv společnosti OSEVA UNI, a.s.....	42
Tabulka 10: Horizontální analýza pasiv společnosti AGRO-Měřín, a.s.	43
Tabulka 11: Horizontální analýza pasiv společnosti OSEVA UNI, a.s.	44
Tabulka 12: Vertikální analýza pasiv společnosti AGRO – Měřín, a.s.....	45
Tabulka 13: Vertikální analýza pasiv společnosti OSEVA UNI, a.s.	46
Tabulka 14: Horizontální analýza výkazů zisku a ztráty společnosti AGRO – Měřín, a.s. v letech 2018-2022.....	47
Tabulka 15: Horizontální analýza výkazů zisku a ztráty společnosti OSEVA UNI, a.s. v letech 2018-2022.....	48
Tabulka 16: Přijaté dotace společnosti OSEVA UNI, a.s. v letech 2018-2022	49
Tabulka 17: Vertikální analýza VZZ společnosti AGRO – Měřín, a.s.	50
Tabulka 18: Vertikální analýza VZZ společnosti OSEVA UNI, a.s.	51
Tabulka 19: Čistý pracovní kapitál společností (v tis. Kč)	52
Tabulka 20: Čistý pracovní kapitál odvětví (v tis. Kč)	52
Tabulka 21: Běžná likvidita společností.....	53
Tabulka 22: Běžná likvidita odvětví.....	53

Tabulka 23: Pohotova likvidita společnosti	54
Tabulka 24: Pohotova likvidita odvětví	54
Tabulka 25: Okamžita likvidita společnosti	55
Tabulka 26: Okamžita likvidita odvětví	55
Tabulka 27: Rentabilita aktiv	56
Tabulka 28: Rentabilita vlastního kapitálu.....	57
Tabulka 29: Rentabilita tržeb	57
Tabulka 30: Obrat aktiv	58
Tabulka 31: Doba obratu zásob (dny)	58
Tabulka 32: Doba obratu pohledávek.....	58
Tabulka 33: Doba obratu závazků	59
Tabulka 34: Celkov zadluženost.....	59
Tabulka 35: Míra zadluženosti	60
Tabulka 36: Koeficient samofinancování.....	60
Tabulka 37: Součet celkov zadluženosti a koeficientu samofinancování	61
Tabulka 38: urokov krytí	61
Tabulka 39: Z-skóre společnosti AGRO – Měřín, a.s.	64
Tabulka 40: Z-skóre společnosti OSEVA UNI, a.s.....	65
Tabulka 41: Kralickův Quicktest společnosti AGRO – Měřín, a.s.	65
Tabulka 42: Kralickův Quicktest společnosti OSEVA UNI, a.s.	66

Seznam obrázků

Obrázek 1: Du Pont rozklad	31
Obrázek 2: Du Pont rozklad (1. část)	62
Obrázek 3: Du Pont rozklad (2. část)	62

Seznam zkratek

VZZ	Výkaz zisků a ztráty
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
EAT	Zisk po zdanění
EBT	Zisk před zdaněním
EBIT	Zisk před úroky a zdaněním, tj. provozní zisk
EBITDA	Zisk před úroky, zdaněním a odpisy
VH	Výsledek hospodaření
VK	Vlastní kapitál
ČPK	Čistý pracovní kapitál
ROA	Rentabilita aktiv
ROE	Rentabilita vlastního kapitálu
ROS	Rentabilita tržeb
ROCE	Rentabilita dlouhodobě investovaného kapitálu
AZ	Absolutní změna
RZ	Relativní změna
KFM	Krátkodobý finanční majetek

Seznam příloh

Příloha A: Rozvaha společnosti AGRO Měřín, a.s. v plném rozsahu za období 2018-2022 (v tis. Kč)

Příloha B: Rozvaha společnosti OSEVA UNI, a.s. v plném rozsahu za období 2018-2022 (v tis. Kč)

Příloha C: Výkaz zisku a ztráty společnosti AGRO – Měřín, a.s. za období 2018-2022 (v tis. Kč)

Příloha D: Výkaz zisku a ztráty společnosti OSEVA UNI, a.s. za období 2018-2022 (v tis. Kč)

Příloha A: Rozvaha společnosti AGRO Měřín, a.s. v plném rozsahu za období 2018-2022 (v tis. Kč)

Položka	2018	2019	2020	2021	2022
AKTIVA CELKEM	2 058 583	2 153 065	2 253 360	2 360 751	2 542 342
POHLEDÁVKY ZA UPSANÝ ZÁKLADNÍ KAPITÁL	0	0	0	0	0
STÁLÁ AKTIVA	1 632 175	1 595 549	1 686 401	1 772 263	1 852 064
Dlouhodobý nehmotný majetek	976	3 015	4 348	4 450	2 702
Nehmotné výsledky vývoje	0	0	0	0	0
Ocenitelná práva	628	2 764	4 007	3 453	1 819
Software	628	2 764	4 007	3 453	1 819
Ostatní ocenitelná práva	0	0	0	0	0
Goodwill	0	0	0	0	0
Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	85	30	120	73	23
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek a nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	262	221	221	924	860
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	262	221	221	924	860
Dlouhodobý hmotný majetek	1 026 879	1 004 714	1 061 809	1 132 245	1 213 794
Pozemky a stavby	706 364	775 633	806 802	887 528	904 709
Pozemky	393 944	426 516	450 000	495 592	529 485
Stavby	312 420	349 117	356 802	391 936	375 224
Hmotné movité věci a jejich soubory	130 926	192 185	217 841	211 488	239 328
Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	0	0	0	0	0
Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	28 744	27 214	27 928	27 379	29 750
Pěstitelské celky trvalých porostů	957	899	782	627	449
Dospělá zvířata a jejich skupiny	27 787	26 315	27 146	25 752	29 301
Jiný dlouhodobý hmotný majetek	0	0	0	0	0
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	160 845	9 682	9 238	5 850	40 007
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	180	233	481	413	1 935
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	160 665	9 449	8 757	5 437	38 072
Dlouhodobý finanční majetek	604 321	587 820	620 244	635 568	635 568

Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba	551 695	561 262	593 686	609 010	609 010
Zápůjčky a úvěry – ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	0	0
Podíly – podstatný vliv	52 606	26 537	26 537	26 537	26 537
Zápůjčky a úvěry – podstatný vliv	0	0	0	0	0
Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	20	21	21	21	21
Zápůjčky a úvěry – ostatní	0	0	0	0	0
Ostatní dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0
Jiný dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0
OBĚŽNÁ AKTIVA	425 568	481 642	545 844	587 681	689 166
Zásoby	222 960	275 221	291 535	321 831	347 917
Materiál	25 551	40 465	35 927	49 572	68 049
Nedokončená výroba a polotovary	40 974	42 448	42 627	48 329	60 214
Výrobky a zboží	76 971	107 932	134 326	144 800	138 937
Výrobky	76 971	107 932	134 326	144 800	138 937
Zboží	0	0	0	0	0
Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	79 464	84 376	78 655	79 130	80 717
Poskytnuté zálohy na zásoby	0	0	0	0	0
Pohledávky	195 628	180 145	221 076	179 043	245 692
Dlouhodobé pohledávky	35 400	24 200	21 500	5 000	51 000
Pohledávky z obchodních vztahů	0	0	0	0	0
Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba	35 400	24 200	21 500	5 000	51 000
Pohledávky – podstatný vliv	0	0	0	0	0
Odložená daňová pohledávka	0	0	0	0	0
Pohledávky ostatní	0	0	0	0	0
Pohledávky za společníky	0	0	0	0	0
Dlouhodobé poskytnuté zálohy	0	0	0	0	0
Dohadné účty aktivní	0	0	0	0	0
Jiné pohledávky	0	0	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	160 228	155 945	199 576	174 043	194 692
Pohledávky z obchodních vztahů	28 012	76 988	93 578	100 250	95 343
Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba	50 379	0	0	10 000	0
Pohledávky – podstatný vliv	4 559	0	0	0	0
Pohledávky – ostatní	77 278	78 957	105 998	63 793	99 349
Pohledávky za společníky	0	0	0	0	0
Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	0	0	0	0	0
Stát – daňové pohledávky	58 577	12 520	10 796	10 060	31 075
Krátkodobé poskytnuté zálohy	6 300	276	344	268	19 193
Dohadné účty aktivní	12 384	10 838	37 359	12 912	37 333
Jiné pohledávky	17	55 323	57 499	40 553	11 748
Krátkodobý finanční majetek	159	179	188	198	180
Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	0	0

Ostatní krátkodobý finanční majetek	159	179	188	198	180
Peněžní prostředky	6 821	26 097	33 045	86 609	95 377
Peněžní prostředky v pokladně	288	233	294	169	161
Peněžní prostředky na účtech	6 533	25 864	32 751	86 440	95 216
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ AKTIV	840	75 874	21 115	807	1 112
Náklady příštích období	686	706	484	494	549
Komplexní náklady příštích období	0	0	0	0	0
Příjmy příštích období	154	75 168	20 631	313	563
PASIVA CELKEM	2 058 583	2 153 065	2 253 360	2 360 751	2 542 342
VLASTNÍ KAPITÁL	1 781 184	1 916 609	2 041 294	2 181 445	2 328 162
Základní kapitál	2 060	2 060	2 060	2 060	2 060
Vlastní podíly (-)	0	0	0	0	0
Změny základního kapitálu	0	0	0	0	0
Ážio a kapitálové fondy	2 562	2 562	2 562	2 562	2 562
Ážio	0	0	0	0	0
Kapitálové fondy	2 562	2 562	2 562	2 562	2 562
Ostatní kapitálové fondy	0	0	0	0	0
Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků (+/-)	0	0	0	0	0
Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách obchodních korporací (+/-)	0	0	0	0	0
Rozdíly z přeměn obchodních korporací (+/-)	0	0	0	0	0
Rozdíly z ocenění při přeměnách obchodních korporací (+/-)	2 562	2 562	2 562	2 562	2 562
Fondy ze zisku	14 374	13 075	12 758	12 387	12 040
Ostatní rezervní fondy	0	0	0	0	0
Statutární a ostatní fondy	14 374	13 075	12 758	12 387	12 040
Výsledek hospodaření minulých let (+/-)	1 564 841	1 727 168	1 863 892	1 988 894	2 114 436
Nerozdělený zisk minulých let nebo neuhrazená ztráta minulých let (+/-)	1 564 841	1 727 168	1 863 892	1 988 894	2 114 436
Jiný výsledek hospodaření minulých let (+/-)	0	0	0	0	0
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	197 347	171 744	160 022	175 542	197 064
Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku (-)	0	0	0	0	0
CIZÍ ZDROJE	277 074	263 294	211 915	178 662	213 546
Rezervy	0	0	0	0	0
Rezerva na důchody a podobné závazky	0	0	0	0	0
Rezerva na daň z příjmů	0	0	0	0	0
Rezervy podle zvláštních právních předpisů	0	0	0	0	0
Ostatní rezervy	0	0	0	0	0

Závazky	277 074	236 294	211 915	178 662	213 546
Dlouhodobé závazky	178 170	136 505	124 780	63 299	65 359
Vydané dluhopisy	0	0	0	0	0
Vyměnitelné dluhopisy	0	0	0	0	0
Ostatní dluhopisy	0	0	0	0	0
Závazky k úvěrovým institucím	2 824	0	0	0	0
Dlouhodobé přijaté zálohy	0	0	0	0	0
Závazky z obchodních vztahů	111	112	112	112	112
Dlouhodobé směnky k úhradě	0	0	0	0	0
Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba	20 000	0	0	0	0
Závazky – podstatný vliv	0	0	0	0	0
Odložený daňový závazek	26 946	30 852	35 047	37 491	41 016
Závazky – ostatní	128 289	105 541	89 621	25 696	24 231
Závazky ke společníkům	0	0	0	0	0
Dohadné účty pasivní	0	0	0	0	0
Jiné závazky	128 289	105 541	89 621	25 696	24 231
Krátkodobé závazky	98 904	99 789	87 135	115 363	148 187
Vydané dluhopisy	0	0	0	0	0
Vyměnitelné dluhopisy	0	0	0	0	0
Ostatní dluhopisy	0	0	0	0	0
Závazky k úvěrovým institucím	8 471	2 823	0	0	0
Krátkodobé přijaté zálohy	229	130	140	4 403	1 584
Závazky z obchodních vztahů	44 415	54 424	64 427	74 031	95 182
Krátkodobé směnky k úhradě	0	0	0	0	0
Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba	12 717	0	0	0	0
Závazky – podstatný vliv	60	0	0	0	0
Závazky – ostatní	33 012	42 412	22 568	36 929	51 421
Závazky ke společníkům	0	20 822	0	3 496	2 367
Krátkodobé finanční výpomoci	0	0	0	0	0
Závazky k zaměstnancům	7 591	7 624	7 921	9 262	9 411
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	4 215	4 320	4 495	4 860	5 172
Stát – daňové závazky a dotace	10 594	1 260	2 534	2 545	11 656
Dohadné účty pasivní	1 619	1 760	1 755	1 746	5 485
Jiné závazky	8 994	6 626	5 863	15 020	17 330
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ PASIV	324	162	151	644	634
Výdaje příštích období	32	32	30	32	31
Výnosy příštích období	292	130	121	612	603

Příloha B: Rozvaha společnosti OSEVA UNI, a.s. v plném rozsahu za období 2018-2022
(v tis. Kč)

Položka	2018	2019	2020	2021	2022
AKTIVA CELKEM	958 619	966 428	1 091 144	1 187 077	1 233 149
POHLEDÁVKY ZA UPSANÝ ZÁKLADNÍ KAPITÁL	0	0	0	0	0
STÁLÁ AKTIVA	698 374	698 057	794 463	878 600	911 467
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	65	60	11	0
Nehmotné výsledky vývoje	0	0	0	0	0
Ocenitelná práva	0	65	60	11	0
Software	0	65	60	11	0
Ostatní ocenitelná práva	0	0	0	0	0
Goodwill	0	0	0	0	0
Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek a nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0
Dlouhodobý hmotný majetek	208 654	207 969	231 645	262 166	255 539
Pozemky a stavby	159 497	162 287	190 323	227 657	224 044
Pozemky	95 144	99 544	127 906	167 904	168 235
Stavby	64 353	62 743	62 417	59 753	55 809
Hmotné movité věci a jejich soubory	49 091	44 504	40 872	34 443	29 625
Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	0	0	0	0	0
Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	66	66	66	66	66
Pěstitelské celky trvalých porostů	0	0	0	0	0
Dospělá zvířata a jejich skupiny	0	0	0	0	0
Jiný dlouhodobý hmotný majetek	66	66	66	66	66
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	0	1 112	384	0	1 804
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	0	0	276	0	1 768
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	0	1 112	108	0	36
Dlouhodobý finanční majetek	489 720	490 023	562 758	616 423	655 928
Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba	392 902	415 358	423 121	545 414	599 301
Zápůjčky a úvěry – ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	0	0
Podíly – podstatný vliv	75 351	63 959	133 254	64 626	51 204

Zápůjčky a úvěry – podstatný vliv	0	0	0	0	0
Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	21 467	10 706	6 383	6 383	5 423
Zápůjčky a úvěry – ostatní	0	0	0	0	0
Ostatní dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0
Jiný dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0
OBĚŽNÁ AKTIVA	260 245	268 371	296 681	308 477	321 682
Zásoby	163 304	178 080	206 547	184 024	183 760
Materiál	6 969	8 050	10 259	9 163	9 979
Nedokončená výroba a polotovary	1 820	1 291	1 456	1 405	1 748
Výrobky a zboží	153 967	165 415	188 232	168 551	168 722
Výrobky	5 640	5 706	5 459	6 818	5 991
Zboží	148 327	159 709	182 773	161 733	162 731
Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	0	0	0	0	0
Poskytnuté zálohy na zásoby	548	3 324	6 600	4 905	3 311
Pohledávky	95 982	88 163	89 126	79 759	136 800
Dlouhodobé pohledávky	14 255	4 269	4 269	266	264
Pohledávky z obchodních vztahů	0	0	0	0	0
Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	0	0
Pohledávky – podstatný vliv	4 000	4 000	4 000	0	0
Odložená daňová pohledávka	0	0	0	0	0
Pohledávky ostatní	10 255	269	269	266	264
Pohledávky za společníky	0	0	0	0	0
Dlouhodobé poskytnuté zálohy	255	269	269	266	264
Dohadné účty aktivní	0	0	0	0	0
Jiné pohledávky	10 000	0	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	77 969	80 146	82 907	77 909	135 140
Pohledávky z obchodních vztahů	72 094	78 180	76 210	71 084	99 965
Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	0	0
Pohledávky – podstatný vliv	0	0	0	0	23 000
Pohledávky – ostatní	5 875	1 966	6 697	6 825	12 175
Pohledávky za společníky	0	0	0	0	0
Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	0	0	0	0	0
Stát – daňové pohledávky	3 889	167	230	301	420
Krátkodobé poskytnuté zálohy	879	970	989	894	3 236
Dohadné účty aktivní	388	146	22	5 086	8 204
Jiné pohledávky	719	683	5 456	544	315
Krátkodobý finanční majetek	0	0	0	0	0
Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	0	0
Ostatní krátkodobý finanční majetek	0	0	0	0	0
Peněžní prostředky	959	2 128	1 008	44 694	1 122
Peněžní prostředky v pokladně	620	778	785	771	880

Peněžní prostředky na účtech	339	1 350	223	43 923	242
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ					
AKTIV	3 758	3 758	1 950	1 584	1 396
Náklady příštích období	503	368	649	612	529
Komplexní náklady příštích období	0	0	0	0	0
Příjmy příštích období	3 255	3 380	1 301	972	867
PASIVA CELKEM	958 619	966 428	1 091 144	1 187 077	1 233 149
VLASTNÍ KAPITÁL	769 832	832 399	920 259	1 012 314	1 011 294
Základní kapitál	117 647	117 647	117 647	117 647	117 647
Základní kapitál	117 647	117 647	117 647	117 647	117 647
Vlastní podíly (-)	0	0	0	0	0
Změny základního kapitálu	0	0	0	0	0
Ážio a kapitálové fondy	251 781	261 057	305 948	349 372	386 923
Ážio	0	0	0	0	0
Kapitálové fondy	251 781	261 057	305 948	349 372	386 923
Ostatní kapitálové fondy	0	0	0	0	0
Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků (+/-)	251 781	261 057	305 948	349 372	386 923
Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách obchodních korporací (+/-)	0	0	0	0	0
Rozdíly z přeměn obchodních korporací (+/-)	0	0	0	0	0
Rozdíly z ocenění při přeměnách obchodních korporací (+/-)	0	0	0	0	0
Fondy ze zisku	420	350	389	401	307
Ostatní rezervní fondy	0	0	0	0	0
Statutární a ostatní fondy	420	350	389	401	307
Výsledek hospodaření minulých let (+/-)	359 154	399 984	453 245	496 174	443 714
Nerozdělený zisk minulých let nebo neuhrazená ztráta minulých let (+/-)	359 154	399 984	453 245	496 174	443 714
Jiný výsledek hospodaření minulých let (+/-)	0	0	0	0	0
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	40 830	53 361	43 030	48 720	62 703
Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku (-)	0	0	0	0	0
CIZÍ ZDROJE	188 787	134 029	170 885	174 763	221 855
Rezervy	37 008	39 227	40 554	41 416	48 731
Rezerva na důchody a podobné závazky	0	0	0	0	0
Rezerva na daň z příjmů	0	625	438	1 293	4 594
Rezervy podle zvláštních právních předpisů	0	0	0	0	0
Ostatní rezervy	37 008	38 602	40 116	40 123	44 137
Závazky	151 779	94 802	130 331	133 347	173 124
Dlouhodobé závazky	7 757	7 690	7 590	7 619	7 453
Vydané dluhopisy	0	0	0	0	0
Vyměnitelné dluhopisy	0	0	0	0	0
Ostatní dluhopisy	0	0	0	0	0
Závazky k úvěrovým institucím	0	0	0	0	0
Dlouhodobé přijaté zálohy	0	0	0	0	0
Závazky z obchodních vztahů	0	0	0	0	0

Dlouhodobé směnky k úhradě	0	0	0	0	0
Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	0	0
Závazky – podstatný vliv	0	0	0	0	0
Odložený daňový závazek	7 757	7 690	7 590	7 619	7 453
Závazky – ostatní	0	0	0	0	0
Závazky ke společníkům	0	0	0	0	0
Dohadné účty pasivní	0	0	0	0	0
Jiné závazky	0	0	0	0	0
Krátkodobé závazky	140 472	83 406	116 980	121 797	160 197
Vydané dluhopisy	0	0	0	0	0
Vyměnitelné dluhopisy	0	0	0	0	0
Ostatní dluhopisy	0	0	0	0	0
Závazky k úvěrovým institucím	73 411	22 593	34 138	0	44 133
Krátkodobé přijaté zálohy	4 161	3 281	2 392	3 388	4 097
Závazky z obchodních vztahů	43 732	29 052	28 673	56 212	41 756
Krátkodobé směnky k úhradě	0	0	0	0	0
Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba	6 865	13 738	37 671	32 833	26 996
Závazky – podstatný vliv	0	0	0	0	0
Závazky – ostatní	12 303	14 742	14 106	29 364	43 215
Závazky ke společníkům	0	0	0	0	24 000
Krátkodobé finanční výpomoci	0	0	0	0	0
Závazky k zaměstnancům	5 615	5 757	6 013	6 555	7 510
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	3 264	3 363	3 481	3 573	4 132
Stát – daňové závazky a dotace	1 158	1 884	1 330	1 653	2 395
Dohadné účty pasivní	2 185	3 600	3 208	17 492	5 110
Jiné závazky	81	138	74	91	68
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ PASIV	3 550	3 706	5 761	3 931	5 474
Výdaje příštích období	3 550	3 678	5 739	3 912	5 466
Výnosy příštích období	0	28	22	19	8

Příloha C: Výkaz zisku a ztráty společnosti AGRO – Měřín, a.s. za období 2018-2022
(v tis. Kč)

Položka	2018	2019	2020	2021	2022
Tržby z prodeje výrobků a služeb	677 756	672 190	700 382	741 702	920 056
Tržby za prodej zboží	30 249	31 993	32 785	26 673	35 564
Výkonová spotřeba	454 747	487 968	515 759	540 660	652 545
Náklady vynaložené na prodané zboží	25 409	26 601	30 250	26 026	34 869
Spotřeba materiálu a energie	318 317	340 794	349 129	359 942	459 673
Služby	111 021	120 573	136 380	154 692	158 003
Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	34 661	-37 901	-28 911	-13 675	-5 429
Aktivace (-)	-54 683	-32 478	-38 162	-33 800	-38 908
Osobní náklady	151 171	153 231	161 031	169 111	180 634
Mzdové náklady	110 260	111 938	117 740	123 658	131 191
Náklady na sociální zabezpečení, zdravotní pojištění a ostatní náklady	40 911	41 293	43 291	45 453	49 443
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	36 894	37 373	39 009	40 859	44 185
Ostatní náklady	4 017	3 920	4 282	4 594	5 258
Úpravy hodnot v provozní oblasti	101 679	97 604	106 972	112 812	116 503
Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	101 629	97 577	106 977	112 832	116 517
Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé	101 629	97 577	106 977	112 832	116 517
Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – dočasné	0	0	0	0	0
Úpravy hodnot zásob	0	0	0	0	0
Úpravy hodnot pohledávek	50	27	-5	-20	-14
Ostatní provozní výnosy	320 692	288 490	282 666	291 751	332 328
Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	52 680	55 216	28 309	55 873	73 871
Tržby z prodaného materiálu	99 723	80 481	108 725	73 811	121 101
Jiné provozní výnosy	168 289	152 793	145 632	162 067	137 356
Ostatní provozní náklady	122 945	114 125	123 679	90 798	142 027
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	9 367	24 762	6 913	8 662	11 380
Prodaný materiál	94 652	73 165	98 002	64 115	109 487
Daně a poplatky	6 808	7 069	6 657	6 862	7 061
Rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období	0	0	0	0	0
Jiné provozní náklady	12 118	9 129	12 107	11 159	14 099
Provozní výsledek hospodaření (+/-)	218 177	210 124	175 465	194 220	240 576
Výnosy z dlouhodobého finančního majetku – podíly	22 775	28 398	18 980	19 980	1 320
Výnosy z podílů – ovládaná nebo ovládající osoba	0	26 418	18 980	19 980	1 320
Ostatní výnosy z podílů	22 775	1 980	0	0	0
Náklady vynaložené na prodané podíly	0	26 418	0	0	0
Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	0	0	0	0	0
Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku – ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	0	0
Ostatní výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	0	0	0	0	0
Náklady související s ostatním dlouhodobým finančním majetkem	0	0	0	0	0

Výnosové úroky a podobné výnosy	838	356	634	235	2 479
Výnosové úroky a podobné výnosy – ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	226	110	417
Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	838	356	408	125	2 062
Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti	0	0	0	0	0
Nákladové úroky a podobné náklady	1 123	524	17	60	100
Nákladové úroky a podobné náklady – ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	0	0
Ostatní nákladové úroky a podobné náklady	1 123	524	17	60	100
Ostatní finanční výnosy	585	349	1 085	579	948
Ostatní finanční náklady	532	440	2 322	2 414	1 839
Finanční výsledek hospodaření (+/-)	22 543	1 721	18 360	18 320	2 808
Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	240 720	211 845	193 825	212 540	243 384
Daň z příjmů	43 373	40 101	33 803	36 998	46 320
Daň z příjmů splatná	43 452	36 195	29 608	34 554	42 795
Daň z příjmů odložená (+/-)	-79	3 906	4 195	2 444	3 525
Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	197 347	171 744	160 022	175 542	197 064
Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	0	0	0	0	0
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	197 347	171 744	160 022	175 542	197 064
Čistý obrát za účetní období	1 052 895	1 021 776	1 036 532	1 080 920	1 292 695

Příloha D: Výkaz zisku a ztráty společnosti OSEVA UNI, a.s. za období 2018-2022
(v tis. Kč)

Položka	2018	2019	2020	2021	2022
Tržby z prodeje výrobků a služeb	147 376	159 521	167 312	168 914	189 454
Tržby za prodej zboží	835 993	831 454	872 634	922 767	1 072 623
Výkonová spotřeba	935 999	940 934	985 710	1 026 958	1 202 356
Náklady vynaložené na prodané zboží	743 610	733 070	776 649	820 777	972 277
Spotřeba materiálu a energie	137 734	152 338	155 707	154 047	171 858
Služby	54 655	55 526	53 354	52 134	58 221
Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	417	470	-30	-1 312	402
Aktivace (-)	-40 996	-45 308	-43 237	-41 252	-44 780
Osobní náklady	85 894	89 791	91 742	95 585	103 977
Mzdové náklady	62 793	65 592	67 171	70 049	76 082
Náklady na sociální zabezpečení, zdravotní pojištění a ostatní náklady	23 101	24 199	24 571	25 536	27 895
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	20 636	21 693	22 081	23 108	25 088
Ostatní náklady	2 465	2 506	2 490	2 428	2 807
Úpravy hodnot v provozní oblasti	16 325	15 578	18 430	17 343	16 116
Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	16 678	17 316	17 732	17 056	16 107
Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé	16 678	17 316	17 732	17 056	16 107
Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – dočasné	0	0	0	0	0
Úpravy hodnot zásob	23	-8	97	4	235
Úpravy hodnot pohledávek	-376	-1 730	601	283	-226
Ostatní provozní výnosy	40 473	41 890	40 612	43 474	75 858
Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	385	1 669	1 913	359	12 537
Tržby z prodaného materiálu	210	306	283	330	497
Jiné provozní výnosy	39 878	39 915	38 416	42 785	62 824
Ostatní provozní náklady	5 574	8 251	6 903	5 187	10 739
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	22	1 124	685	36	1 660
Prodaný materiál	50	197	218	231	658
Daně a poplatky	2 337	2 324	2 251	2 258	1 980
Rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období	708	1 593	1 514	7	4 013
Jiné provozní náklady	2 457	3 013	2 235	2 655	2 428
Provozní výsledek hospodaření (+/-)	20 629	23 149	21 040	32 646	49 125
Výnosy z dlouhodobého finančního majetku – podíly	25 174	44 968	26 638	23 275	25 766
Výnosy z podílů – ovládaná nebo ovládající osoba	23 200	19 200	24 200	21 527	25 000
Ostatní výnosy z podílů	1 974	25 768	2 438	1 748	766
Náklady vynaložené na prodané podíly	0	10 761	0	0	960
Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	0	0	0	0	0
Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku – ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	0	0
Ostatní výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	0	0	0	0	0
Náklady související s ostatním dlouhodobým finančním majetkem	0	0	0	0	0
Výnosové úroky a podobné výnosy	1 035	1 179	789	550	2 758
Výnosové úroky a podobné výnosy – ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	0	0

Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	1 035	1 179	789	550	2 758
Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti	-1 511	0	0	0	0
Nákladové úroky a podobné náklady	1 249	1 021	318	292	2 945
Nákladové úroky a podobné náklady – ovládaná nebo ovládající osoba	121	86	154	189	298
Ostatní nákladové úroky a podobné náklady	1 128	935	164	103	2 647
Ostatní finanční výnosy	789	1 925	1 163	404	591
Ostatní finanční náklady	2 713	1 002	1 361	1 474	1 493
Finanční výsledek hospodaření (+/-)	24 547	35 288	26 911	22 463	23 717
Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	45 176	58 437	47 951	55 109	72 842
Daň z příjmů	4 346	5 076	4 921	6 389	10 139
Daň z příjmů splatná	4 056	5 143	5 021	6 361	10 305
Daň z příjmů odložená (+/-)	290	-67	-100	28	-166
Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	40 830	53 361	43 030	48 720	62 703
Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	0	0	0	0	0
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	40 830	53 361	43 030	48 720	62 703
Čistý obrát za účetní období	1 050 840	1 080 937	1 109 148	1 159 384	1 367 050

Abstrakt

Janatová, M. (2024). *Finanční situace podniků v zemědělství* [Bakalářská práce, Západočeská univerzita v Plzni].

Klíčová slova: finanční situace, finanční analýza, zemědělství, poměrové ukazatele, účetní výkazy

Předmětem bakalářské práce je zhodnocení finanční situace podniků v zemědělství. Učiněno je tak na základě výsledků jednotlivých ukazatelů finanční analýzy. Vybrány k hodnocení byly dva zemědělské podniky střední a velké velikosti a v případě dostupnosti dat byly porovnány s celkovou situací v odvětví. Práce je rozdělena na část teoretickou, kde jsou porovnávány postoje jednotlivých autorů k problematice, a kde na základě literární rešerše dochází k vysvětlení jednotlivých pojmů a metod. Vycházejíc z teoretických poznatků je po stručném představení zvolených podniků a odvětví provedena praktická část, jejíž ukazatele jsou vypočítány z dat v účetních výkazech podniků v letech 2018-2022. Ukazatele za celé odvětví byly vypočítány na základě dat zveřejněných MPO v tabulkové příloze Finanční analýza podnikové sféry za rok 2019 (v případě chybějícího ukazatele za odvětví nebyla data dostupná). Následně je provedeno souhrnné zhodnocení výsledků analýzy.

Abstract

Janatová, M. (2024). *Financial situation of companies in agriculture* [Bachelor Thesis, University of West Bohemia].

Key words: financial situation, financial analysis, agriculture, financial ratios , financial statements

The topic of this bachelor thesis is an evaluation of the financial situation in agricultural enterprises. It is done based on the results of individual indicators of financial analysis. There were two companies of medium and large sizes chosen for the evaluation, and where data was accessible, comparison to the entire industry was conducted. The thesis is divided into a theoretical section, where different author's stances are compared, and where different terms and methods are explained based on literary research. After brief introduction of the companies and the entire industry comes the practical part, in which the financial ratios are calculated based on the data from the companies' financial statements from the years 2018-2022. Ratios for the entire industry were calculated based on the data shared by MPO in a table sheet enclosure to the „Finanční analýza podnikové sféry za rok 2019“ document (in cases of missing ratios the data was not available). Then based on the results of the analysis a summary evaluation is made.